

PRIRUČNIK

*za prevođenje pravnih propisa Republike Hrvatske
na engleski jezik*

Ministarstvo vanjskih poslova
i europskih integracija

PRIRUČNIK

*za prevođenje pravnih propisa Republike Hrvatske
na engleski jezik*

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 81'255:34
811.163.42'373.46:34>=111

PRIRUČNIK za prevođenje pravnih propisa Republike Hrvatske
na engleski jezik / <urednica Jasminka Novak>. - Zagreb :
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, 2006.

ISBN 953-7010-71-6

I. Pravni tekstovi -- Prevođenje
II. Hrvatski jezik -- Terminologija -- Pravo
III. Engleski jezik -- Terminologija -- Pravo

301011023

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
Zagreb, 2006.

UVODNA RIJEČ

Nakon prošlogodišnjega početka pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u tijeku je faza analitičkoga pregleda i ocjena usklađenosti hrvatskoga zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Osnovna je svrha analitičkoga pregleda utvrditi postojeće razlike između zakonodavstva Republike Hrvatske kao države kandidatkinje i pravne stečevine Europske unije kako bi se mogli definirati potrebni koraci i potrebno vrijeme za potpuno usklađivanje i punu provedbu usklađenoga zakonodavstva.

Tijekom cjelokupnoga trajanja pregovora potrebno je prevesti razne dokumente na engleski jezik, a posebno je složena zadaća prijevod hrvatskih pravnih propisa.

Sposobnost i spremnost Republike Hrvatske za aktivno sudjelovanje u višejezičnoj Europskoj uniji oslikavaju također i prijevodi. Kako bi se osiguralo da ti prijevodi budu kvalitetni i točni, Samostalna služba za prevođenje iz područja europskih integracija svoja znanja i spoznaje iz svakodnevne prakse skupila je u *Priručniku* koji je pred Vama.

Ovim će se *Priručnikom* služiti svi suradnici MVPEI-a pri prevođenju, a dobro će doći i svima koji se bave takvom vrstom prevođenja u neke druge svrhe.

mr. sc. Kolinda Grabar-Kitarović,
ministrica vanjskih poslova i europskih integracija

PREDGOVOR

Samostalna služba za prevođenje iz područja europskih integracija Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija u okviru pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji obavlja poslove prevođenja i redakture te koordinaciju prevođenja, redakture i lekture prijevoda relevantnoga hrvatskoga zakonodavstva na engleski jezik kao jedan od službenih jezika Europske unije. Tako nastali prijevodi nemaju pravnu snagu nego su informativnoga karaktera i služe za upoznavanje institucija Europske unije s hrvatskim zakonodavstvom s glavnim ciljem da se ustanovi usklađenost s propisima Europske unije. No ti prijevodi također služe i za upoznavanje drugih zainteresiranih s hrvatskim propisima.

U ovom opsežnom i složenom poslu nužno je uspostaviti neka pravila kojih se trebaju držati svi vanjski suradnici Samostalne službe za prevođenje iz područja europskih integracija kako bi se sačuvala konzistentnost i ujednačenost prijevoda. Od naših vanjskih suradnika očekujemo da *Priručnik* pažljivo pročitaju i slijede ponuđena rješenja i obrasce. U prevođenju pravnih tekstova, za razliku od druge vrste prevođenja odnosno pisanja, ponavljanje je vrlina, a ne mana! Nije dopuštena „interpretacija” teksta, već treba slijediti original i obratiti posebnu pozornost na to da se nešto ne ispusti pa makar to značilo višestruko navođenje jednih te istih dijelova teksta, članaka ili ponavljanja (npr.: ... ovoga članka, ... ovoga zakona itd.). Bez pretenzija da propisuje, Samostalna služba za prevođenje iz područja europskih integracija, temeljem svojega intenzivnoga rada i suradnje s brojnim vanjskim suradnicima, predlaže rješenja za koja smatra da su za sada dobro poslužila u praksi. Kao i uvijek otvoreni smo za sve komentare i argumentirane sugestije koje ćemo pažljivo razmotriti.

Priručnik za prevođenje pravnih propisa Republike Hrvatske na engleski jezik sastoji se od nekoliko dijelova. Na početku je poglavlje koje je posebno važno za naše suradnike prevoditelje koji nisu po struci pravnici. Prof. dr. sc. Susan Šarčević govori o problematici prevođenja pravnih propisa te o objektivnom prenošenju izvornoga teksta i „vjernosti prijevoda”. Kako je uvijek lakše prevoditi ako se ima cjelovita slika, a ne samo jedan mali djelić, napravili smo kratki pregled pravnoga sustava Republike Hrvatske, osvrnt na postupak donošenja zakona, te je prof. dr. sc. Susan Šarčević posebno detaljno obradila prevođenje pojedinih pravnih odredaba. U drugom dijelu *Priručnika za prevođenje pravnih propisa Republike Hrvatske na engleski jezik* prikazani su obrasci hrvatskih pravnih propisa s prijevodom na engleski jezik. U trećem su dijelu navedeni glosari s nazivima tijela javne vlasti, radnih mjesta, položaja i ustrojstvenih jedinica te termini vezani uz pravo. Zadnji dio *Priručnika* čini *Style Guide for Croatian Legislation*, koji nije sveobuhvatan vodič kroz gramatiku i jezičnu uporabu, već pregled najvažnijih dvojbi s kojima se susreće govornik hrvatskoga jezika u prevođenju na engleski. Taj je dio nastao temeljem sličnih priručnika Europske komisije (*English Style Guide*¹) i Ureda za publikacije Europske unije (*Interinstitutional Style Guide*²) i dobar je dio materijala preuzet izravno iz njih, uz naravno potrebne prilagodbe. Cilj mu je da dodatno osigura konzistentnost ne samo prijevoda legislative već i svih drugih tekstova koji se odnose na integraciju Republike Hrvatske. Ovom prilikom zahvaljujemo Općoj upravi za prevođenje Europske komisije te Uredu za publikacije Europske unije što su nam omogućili da iskoristimo i prenesemo dijelove spomenutih dokumenata.

Na kraju želimo zahvaliti svim suradnicima koji su svojom spremnošću na suradnju, predanošću i stručnim znanjem pridonijeli nastanku ovoga *Priručnika* kao još jednoga vrijednoga proizvoda u najvećem prevoditeljskom projektu u Republici Hrvatskoj: prevođenju pravne stečevine Europske unije na hrvatski jezik i relevantnoga hrvatskoga zakonodavstva na jedan od službenih jezika Europske unije.

Samostalna služba za prevođenje iz područja europskih integracija,
MVPEI

1 European Commission Directorate-General for Translation: *English Style Guide – A handbook for authors and translators in the European Commission* (Online version, 2005).
2 Office for Official Publications of the European Communities: *Interinstitutional Style Guide* (Online version 2004, <http://publications.eu.int/code/en/en-000500.htm>).

SADRŽAJ

I. PREVOĐENJE PRAVNIH PROPISA ZA NEPRAVNIKE	11
1. Specifičnosti prevođenja pravnih propisa	12
2. Kratki pregled pravnoga sustava Republike Hrvatske	14
2.1. Međunarodni akti	14
2.2. Akti Hrvatskoga sabora	17
2.3. Akti Vlade Republike Hrvatske	19
2.4. Akti ostalih tijela javne vlasti	20
2.5. Neki akti sudbene vlasti	21
3. Kratki osvrt na postupak donošenja zakona	22
3.1. Hodogram postupka donošenja zakona	23
3.2. Struktura zakona	24
3.3. Podjela odredaba zakona	24
4. Što propisuju pravne odredbe?	28
4.1. Odredbe koje naređuju (<i>commands</i>)	28
4.2. Odredbe koje zabranjuju (<i>prohibitions</i>)	31
4.3. Odredbe koje dopuštaju i ovlašćuju (<i>permissions, authorizations</i>)	32
4.4. Određivanje nekih prava	33
4.5. Izražavanje definicija	33
4.6. Odredbe koje objašnjavaju, opisuju ili konstatiraju	34
II. OBRASCI PRIJEVODA	35
1. Obrasci prijevoda nekih odredaba akata Hrvatskoga sabora	36
1.1. Zakon	36
1.1.1. Odluka o proglašenju zakona	36

1.1.2. Završne odredbe	36
1.1.3. Završetak zakona	36
1.2. Zakon o izmjenama i dopunama zakona	38
1.2.1. Proglašenje zakona o izmjenama i dopunama zakona	38
1.2.2. Prijelazne i završne odredbe zakona o izmjenama i dopunama zakona	38
1.3. Ispravak zakona	40
1.3.1. Proglašenje ispravka zakona	40
1.3.2. Neke tipične odredbe ispravka zakona	40
2. Obrasci prijevoda odredaba nekih akata Vlade Republike Hrvatske	42
2.1. Uredba Vlade Republike Hrvatske	42
2.2. Odluka Vlade Republike Hrvatske	42
3. Obrasci prijevoda nekih akata ostalih tijela javne vlasti	44
3.1. Pravilnik	44
3.2. Naredba	44
4. Obrasci prijevoda drugih dokumenata	46
4.1. Izjava o usklađenosti	46
4.2. Usporedni prikaz	48
4.3. Mjesečno izvješće o PPPSSP-u	50

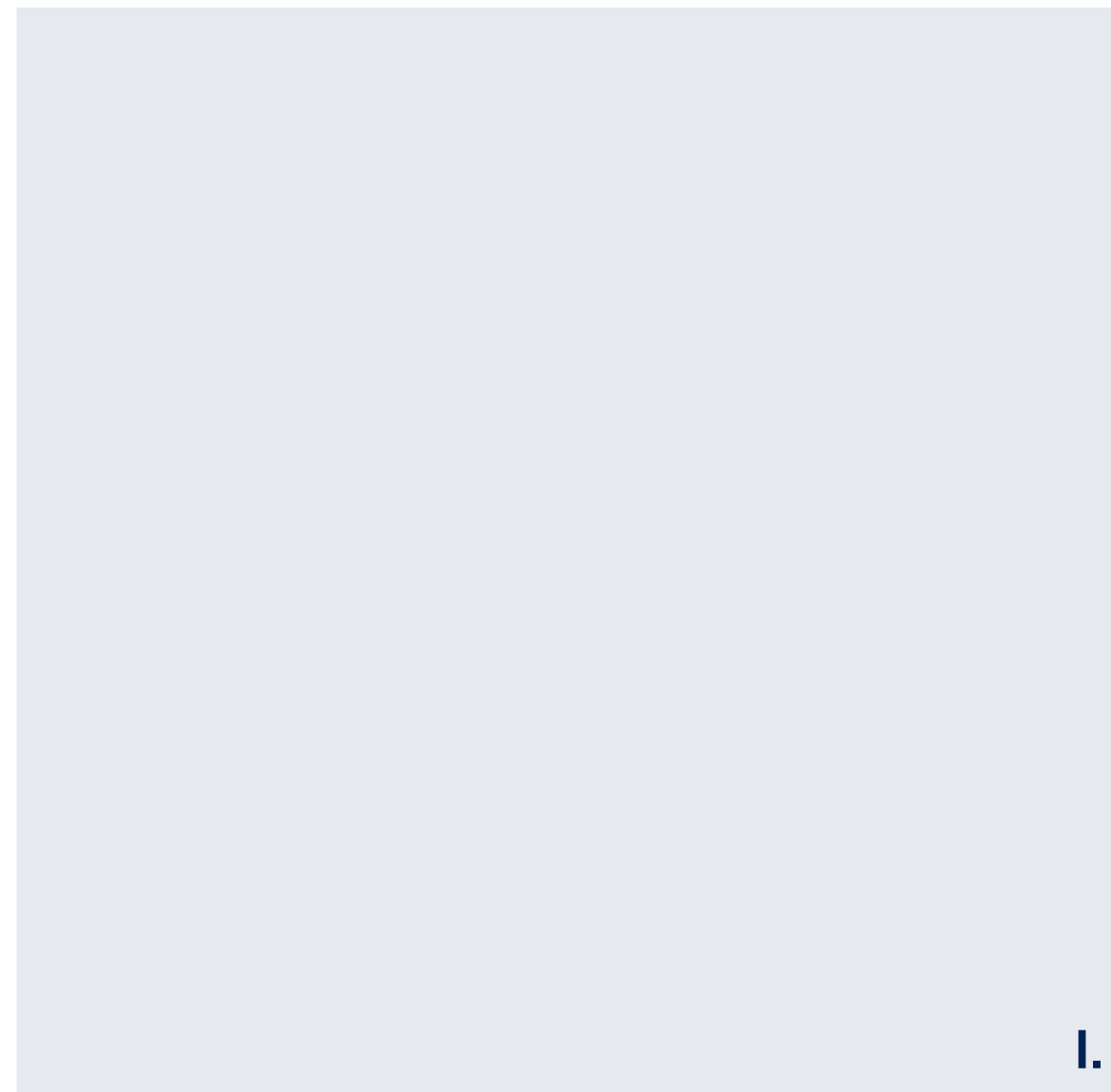
III. GLOSARI

1. Termini vezani uz javnu vlast	53
1.1. Ministarstva	53
1.2. Županije	54
1.3. Radna mjesta, položaji i ustrojstvene jedinice u tijelima državne uprave	55
1.4. Abecedni glosar termina vezanih uz javnu vlast	57
2. Termini vezani uz pravo	61
2.1. Pravni akti i dijelovi pravnih akata	61
2.2. Pravni termini, izrazi i formulacije	63
3. Termini vezani uz pregovore za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji	75

IV. STYLE GUIDE FOR CROATIAN LEGISLATION

1. Spelling	80
1.1. Conventions	80
1.2. Capitalisation	82

1.3.	Hyphens and Compound Words	85
2.	Punctuation	88
2.1.	Full Stop	88
2.2.	Colon	89
2.3.	Comma	89
2.4.	Brackets	90
2.5.	Dash vs. Hyphen	90
2.6.	Quotation Marks	90
2.7.	Apostrophe	90
2.8.	The Oblique or Soldius	91
3.	Italics	91
4.	Numbers	91
4.1.	Numbers Written out.	91
4.2.	Fractions	95
4.3.	Inclusive Numbers	95
4.4.	Roman Numerals	96
4.5.	Dates	96
4.6.	Time	96
5.	Abbreviations, Acronyms and Symbols	97
5.1.	Abbreviations and Acronyms	97
5.2.	Mathematical Symbols	98
5.3.	Scientific Symbols and Units of Measurement	99
6.	Personal Names and Titles	100
7.	Gender Neutral Language	101
8.	Geographical Names	101
9.	Scientific Names	103
10.	Lists and Tables	104
11.	Footnotes and Endnotes	105
12.	Diagrams	105
13.	Verbs	105
13.1.	Spelling	105
13.2.	Agreement	106
V.	Popis nekih korisnih internetskih stranica	107

I.

**PREVOĐENJE PRAVNIH PROPISA
ZA NEPRAVNIKE**

1. SPECIFIČNOSTI PREVOĐENJA PRAVNIH PROPISA¹

Ovaj je *Priručnik* namijenjen prevoditeljima koji se bave prevođenjem pravnih propisa s hrvatskoga na engleski jezik. Budući da velika većina nisu pravnici, valja istaknuti glavne osobitosti koje pravne propise razlikuju od drugih tekstova. Ponajprije prevoditelj treba imati na umu da su izvorni tekstovi pravno važeći propisi Republike Hrvatske koji proizvode pravne učinke. Prijevodi nemaju snagu zakona već informativnu svrhu, tj. informiranje inozemnih čitatelja o hrvatskom pravnom sustavu. S obzirom na njihovu važnost prijevodi moraju biti vrsni i jezično i pravno. Da bi prevoditelj mogao razumjeti i uspješno prevoditi izvorni tekst, potrebno je da posjeduje barem osnovno znanje o hrvatskom pravnom sustavu, o vrstama pravnih akata i funkciji njihovih pojedinih dijelova te treba svladati pravno nazivlje na hrvatskom i na engleskom jeziku.

Priručnik treba služiti kao prevoditeljski alat koji pomaže prevoditeljima pri stjecanju osnovnoga znanja potrebnoga za uspješan rad. Sadrži brojne upute, praktične primjere te obrasce prijevoda nekih standardnih odredaba koji olakšavaju posao prevoditeljima i omogućuju postizanje jedinstva stila pri prevođenju hrvatskih propisa na engleski. U ovom kratkom tekstu nije moguće ni poželjno spomenuti sve probleme koji nastaju pri prevođenju pravnih propisa. Također, glosar sadrži samo mali broj hrvatskih pravnih naziva i njihovih engleskih istovrijednica. Engleske istovrijednice nisu proglašene službenima, ali želja je da budu prihvaćene u praksi.

Prevoditelj uvijek treba stvoriti „vjeran” prijevod i pritom voditi računa o vrsti i svrsi pravnoga propisa koji prevodi. Načelo vjernosti u pravnom prevođenju danas znači nešto sasvim drugo nego prije kad je prevoditelj imao zadaću strogo prenositi svaku riječ izvornoga teksta, pa čak i sintaksu. Sada prevladava mišljenje da prijevod mora biti vjeran sadržaju izvornoga teksta, ali prevoditelj ima određenu slobodu stvoriti „novi” tekst u duhu engleskoga jezika. Međutim, prevoditeljeva je sloboda uvijek ograničena: u prvom redu treba strogo poštivati formu izvornoga teksta i nastojati upotrebljavati standardne formule u obrascima prijevoda iz *Priručnika* te engleske istovrijednice predložene za hrvatske pravne nazive, kratice, institucije itd. Dosljednost nazivlja je *conditio sine qua non* u svim prijevodima jer je svaki od njih dio cijeloga hrvatskoga pravnoga sustava. Dakle, izbor engleskih istovrijednica često nije slobodan. Ako je engleska istovrijednica već određena za neki hrvatski naziv odnosno pojam, treba ju upotrebljavati u svim prijevodima u skladu s pravilom: jedan naziv označuje jedan pojam, ako je to moguće. Iz toga izlazi da se u prijevodima pravnih propisa ne bi trebalo služiti sinonimima. Radi dosljednosti prevoditelj je dužan upotrebljavati službeno nazivlje čak iako se s njim ne slaže. Kada ne postoji službeno nazivlje ni prijedlog, prednost imaju neutralni engleski nazivi. Svakako treba izbjegavati engleske pravne nazive tehničke naravi da se inozemni čitatelj ne bi doveo u zabludu kako se radi o istim pojmovima kao u angloameričkom pravu. Čitatelju uvijek mora biti jasno da engleske nazive u prijevodu treba tumačiti na temelju pojmova hrvatskoga pravnoga sustava. Uglavnom se hrvatski nazivi mogu prevesti doslovno ako je njihovo značenje jasno ili očigledno iz konteksta i ako engleski naziv nema drugo tehničko značenje u angloameričkom pravu. U praksi često nastaje nesporazum kad prevoditelj doslovno prevede ne znajući da postoji tehničko značenje na engleskome.

¹ Autor: prof. dr. sc. Susan Šarčević, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

Vrlo je važno da prevoditelj stekne iskustvo kako bi samostalno mogao ocijeniti kada, gdje i u koliko mjeri prijevod može biti slobodan, a da ujedno vjerno prenosi sadržaj hrvatskoga teksta. Za razliku od općih, prijelaznih i završnih odredaba koje se često ponavljaju, pa su stoga većinom tipizirane, najvažnije odredbe u središnjem dijelu propisa sadrže pravne naredbe, zabrane, dopuštenja i ovlaštenja koja nisu tipizirana. Budući da svaki pravni sustav ima svoju nomotehničku tradiciju (tehničke izrade pravnih propisa) i način oblikovanja normativnih odnosno preskriptivnih iskaza, te se odredbe uglavnom ne mogu prevoditi metodama kontrastivne lingvistike jer bi u tom slučaju moglo doći do neželjene ili nepovoljne pravne posljedice. To znači da prevoditelj mora biti vješt u prepoznavanju vrste odredbe u hrvatskom tekstu i formuliranju odgovarajuće odredbe na engleskom, koja će jasno prenositi željeni pravni učinak. Jedna od temeljnih razlika između hrvatskoga i engleskoga pravnoga jezika jest uporaba prezenta u hrvatskome gdje se u engleskome koristi *shall*, koji izražava pravni imperativ, a ne budućnost. S obzirom na ključnu ulogu odredaba koje naređuju, zabranjuju, dopuštaju i ovlašćuju, *Priručnik* navodi praktične primjere i njihove prijevode na engleski.

Prevoditelj je odgovoran za točnost prijevoda. Sadržaj izvornoga teksta uvijek treba objektivno prenositi, tj. prevoditi „ono što je rečeno”, a ne ono što prevoditelj misli da bi „trebalo biti rečeno”. U slučaju da je hrvatski tekst dvosmislen ili nejasan, prevoditelj je dužan tražiti službeno tumačenje. Ako to ne razjašnjava pitanje, treba sačuvati dvosmislenost odnosno nejasnoću u prijevodu. Inače, prevoditelj treba težiti jednoznačnosti, jasnoći i preciznosti, pa i promijeniti red riječi ili upotrebljavati druge sintaktičke konstrukcije specifične za engleski pravni jezik, ako je to potrebno. Načelno se sintaksa može mijenjati da prijevod bude u duhu engleskoga jezika, ali samo ako značenje i logičko-semantički odnosi ostaju neizmijenjeni. Posebnu pozornost treba posvetiti izražavanju negacija, pogotovo što engleski jezik ne trpi veći broj negacija u rečenici, pa takva pogreška može činiti odredbu nerazumljivom ili pak promijeniti smisao. Nadalje, preporučuje se da prevoditelj ne pretvara negativne odredbe u pozitivne i obrnuto, osobito kad je riječ o odredbama koje određuju teret dokazivanja ili činjenice koje se trebaju utvrditi. Inače, sintaksu treba mijenjati kako bi se prijevod učinio razumljivim i jasnim.

Težnja za jasnoćom ide do te mjere da se izbjegava uporaba zamjenica u pravnim propisima, pa se subjekt ponavlja mnogo više nego što je to uobičajeno u općem jeziku. Također treba voditi računa o tome da se imenice koje su u hrvatskome u jednini i koje ne označuju točno određenu osobu ili stvar, često prevode na engleski u množini. Inače, potrebno je veliko iskustvo da bi se pravilno upotrijebio određeni član *the* u engleskom prijevodu. Na kraju valja istaknuti da prevoditelj nema slobodu kad izvorni tekst sadrži citat iz drugoga hrvatskoga propisa koji je već preveden. U tom slučaju prevoditelj je dužan upotrijebiti postojeći engleski prijevod citiranoga teksta, makar bila samo jedna odredba. Isto se odnosi na naslove hrvatskih zakona, pravilnika, uredbi, odluka itd. koji su već prevedeni na engleski. Nakon njihova konačnoga lektoriranja svi se prijevodi stavljaju na internet i time se prevoditelju olakšava posao pri citiranju i umnogome pomaže osiguravanju dosljednosti pri izboru engleskih istovrijednica.

2. KRATKI PREGLED PRAVNOGA SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Europsko pravo obuhvaća: osnivačke ugovore te sve sporazume, odluke i ugovore koji mijenjaju i/ili dopunjuju osnivačke ugovore, propise koje usvajaju institucije Europske unije temeljem osnivačkih ugovora, presude Suda EZ-a i druge izvore. Osnovni pravni instrumenti Europske unije su akti Europskoga parlamenta i Vijeća, akti Vijeća te akti Komisije. Opširnije o prevođenju pojedinih pravnih akata Europske unije može se naći u *Priručniku za prevođenje pravnih akata Europske unije* koji smo izdali 2002. godine kada smo započeli s prevođenjem pravne stečevine.

Hrvatski je pravni sustav drugačiji pa su i pravni instrumenti drugačiji. Da bismo pomogli prevoditeljima pri prevođenju hrvatskih pravnih akata na engleski jezik, smatrali smo potrebnim ukratko opisati osnovne vrste pravnih akata koje susrećemo u hrvatskom pravnom sustavu te navesti tko ih donosi, što taj pravni akt predstavlja, što regulira te koja je njegova pravna snaga. Navedeni su međunarodni pravni akti, akti koje donosi Hrvatski sabor, akti koje donosi Vlada Republike Hrvatske, te akti ostalih državnih tijela. Također je dan hodogram postupka donošenja zakona i pregledni sastav propisnika (zakona).

2.1. MEĐUNARODNI AKTI

hrvatski	engleski
MEĐUNARODNI AKTI	INTERNATIONAL INSTRUMENTS
Ugovor	Treaty
Sporazum	Agreement
Okvirni sporazum	Framework Agreement
Konvencija	Convention
Povelja	Charter
Protokol	Protocol
Deklaracija	Declaration
Memorandum o razumijevanju	Memorandum of Understanding
<i>Modus vivendi</i>	Modus Vivendi
Razmjena pisama	Exchange of Letters
Razmjena nota	Exchange of Notes

Ugovor

U svom općenitom značenju *ugovor* je generički pojam za sve vrste samostalnih međunarodnih akata, obvezujućih prema međunarodnom pravu, zaključenih između međunarodnih subjekata u načelu u pisanom obliku.

U svom posebnom značenju *ugovor* obično označuje „značajnije” međunarodne akte, primjerice ugovore o miru, o granicama, o prijateljstvu, o slobodnoj trgovini i suradnji itd. U međunarodnoj praksi ovaj se naziv sve više zamjenjuje drugim nazivima.

Sporazum (okvirni sporazum)

U svom općenitom značenju *sporazum* je generički pojam za sve vrste međunarodnih akata koji ne zadovoljavaju gore navedenu definiciju ugovora. Taj pojam obuhvaća najširi opseg međunarodnih akata.

U svom posebnom značenju *sporazum* je u načelu manje formalan akt koji uređuje uže područje od ugovora. Opći je trend upotrebe naziva sporazum za bilateralne ili ograničene multilateralne ugovore. Posebno se upotrebljava za akte tehničke ili administrativne naravi koje potpisuju Vladini predstavnici ili predstavnici Vladinih službi, bez potrebe da ih Hrvatski sabor potvrdi, primjerice sporazume o gospodarskoj, znanstvenoj ili tehničkoj suradnji itd. Sporazumima se često uređuju i financijski odnosi, primjerice o izbjegavanju dvostrukoga oporezivanja, jamstvima ili financijskoj pomoći, za koje postoji potreba da ih potvrdi Hrvatski sabor ako imaju financijski učinak na državni proračun. Većina međunarodnih akata naziva se sporazumom.

Međunarodne regionalne integracije temelje se na općim okvirnim ugovorima ustavnopravne naravi. Izmjene i dopune tih ugovora, primjerice pri pristupanju novih država članica, također se nazivaju ugovorima. Akti koji se zaključuju unutar okvira ugovora ustavnopravne naravi ili od tijela regionalnih institucija obično se nazivaju sporazumima kako bi se razlikovali od temeljnih ugovora (primjerice Pariški ugovor, Rimski ugovori, Amsterdamski ugovor, ali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica).

Konvencija

U svom općenitom značenju *konvencija* je generički pojam za izvore prava koji nisu međunarodni običaji, opća načela međunarodnoga prava, međunarodni pravorijeci ili znanstvene i nastavne analize. Generička uporaba naziva *konvencija* obuhvaća sve međunarodne sporazume te je u tom značenju taj naziv jednak generičkomu nazivu *ugovor*.

U svom posebnom značenju naziv *konvencija* redovito se upotrebljavao u prošlosti za bilateralne sporazume, dok danas služi za formalne multilateralne ugovore s većim brojem stranaka. Konvencije su obično otvorene cijeloj međunarodnoj zajednici ili većemu broju država. Najčešće se akti koji su dogovoreni pod okriljem tijela međunarodnih organizacija ili su ih ona donijela nazivaju konvencijama.

Povelja

Naziv *povelja* označuje posebno formalan i službeni akt, primjerice ugovor kojim se ustrojava međunarodna organizacija (npr. Povelja Ujedinjenih naroda itd.).

Protokol

Naziv *protokol* označuje manje formalne akte od onih koji se nazivaju ugovori ili konvencije. Pojam pokriva niz međunarodnih akata kao što su akti koji uređuju tumačenje temeljnih odredaba koje su uređene

ugovorom, akti koji sadrže formalne odredbe koje nisu ugrađene u tijelo ugovora, ili akti koji rješavaju tehnička ili provedbena pitanja odredaba samoga ugovora. Potvrđivanje ugovora uključuje *ipso facto* potvrđivanje takva protokola. Za razliku od tih, opcijski su protokoli ugovoru akti koji utvrđuju dodatna prava i obveze iz ugovora. Obično se prihvaćaju istoga dana kada i ugovor, ali su neovisni od samoga ugovora i zahtijevaju zasebno potvrđivanje. Ti protokoli omogućuju pojedinim skupinama stranaka ugovora utvrditi između sebe dodatne obveze koje sam ugovor ne poznaje te s kojima se sve stranke ugovora ne slažu. Također, protokolima se ponekad nazivaju akti kojima se dopunjuju ili mijenjaju drugi akti.

Deklaracija

Deklaracijom se imenuju razni međunarodni akti kako bi se često označila volja stranaka za aktom neobvezujuće naravi. Međutim, deklaracije mogu biti obvezujući ugovori generičke naravi te je obveznost odredaba potrebno utvrditi prema svakomu pojedinomu slučaju deklaracije. Deklaracije su primjerice akti dodani ugovoru radi tumačenja ili obrazlaganja ugovornih odredaba, akti neformalne naravi o pitanjima manjega značenja itd.

Memorandum o razumijevanju

Naziv *memorandum o razumijevanju* označuje međunarodne akte manje formalne naravi. Često se upotrebljava za utvrđivanje operativnih pravila temeljem okvirnoga međunarodnoga sporazuma, ali i za uređenje tehničkih ili usko stručnih pitanja. Memorandum o razumijevanju obično ne zahtijeva potvrđivanje Hrvatskoga sabora.

Modus vivendi

Naziv *modus vivendi* upotrebljava se za akte kojima se uglavljuje međunarodni sporazum privremene ili okvirne naravi te koji se namjerava zamijeniti sporazumom trajnije ili detaljnije naravi. Obično se sklapa na neformalan način i ne zahtijeva potvrđivanje.

Razmjena pisama/nota

Razmjena pisama/nota je zapis sporazuma sličnoga privatnopravnim ugovorima. Sporazum se sastoji od razmjene dvaju dokumenata od kojih svaka od stranaka posjeduje onaj koji je potpisao predstavnik druge stranke. Obično država koja prihvaća notu ponavlja tekst note države koja je uputila notu kako bi na taj način potvrdila svoj pristanak.

2.2. AKTI HRVATSKOGA SABORA

hrvatski	engleski
AKTI HRVATSKOGA SABORA	ACTS OF PARLIAMENT
Ustav	Constitution
Zakon	Act
Zakon o izmjenama i dopunama zakona	Act on Amendments to the Act
Državni proračun	State Budget
Poslovnik	Rules of Procedure
Pravilnik	Ordinance
Odluka	Decision
Deklaracija	Declaration
Rezolucija	Resolution
Povelja	Charter
Preporuka	Recommendation
Zaključak	Conclusion
Vjerodostojno tumačenje zakona	Authoritative Interpretation of Act
Priznanje	Recognition

Ustav

Ustav je temeljni pravni akt s najvišom pravnom snagom kojim se utvrđuje pravno uređenje države. Prema Ustavu Republike Hrvatske zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom, a ostali propisi s Ustavom i sa zakonom.

Zakon

Zakon je, nakon Ustava, pisani pravni akt s najvišom pravnom snagom koji donosi Hrvatski sabor kao nositelj zakonodavne vlasti.

Organski zakon je temeljni zakon za određenu granu prava na temelju kojega se donose ostali zakonski i podzakonski akti iz toga područja. Njime se uređuju i prava nacionalnih manjina te razrađuju Ustavom utvrđena ljudska prava i temeljne slobode, izborni sustav, ustrojstvo, djelokrug i način rada državnih tijela te ustrojstvo i djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državni proračun

Državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor.

Poslovnik

Poslovnik je akt kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo, način rada i odnosi u Hrvatskom saboru.

Pravilnik

Pravilnik je akt kojim se može urediti unutarnje ustrojstvo, način rada i odnosi u Hrvatskom saboru ili obavljati druga opća ovlaštenja.

Odluka

Odluka se donosi kao akt uređivanja unutarnjega ustrojstva, načina rada i odnosa u Hrvatskom saboru. Odlukom, kao aktom ostvarivanja prava Hrvatskoga sabora, odlučuje se o izboru, odnosno imenovanju, razrješenju i opozivu, o imenovanju u određena tijela, o potvrdi akata organizacija i zajednica ili o davanju suglasnosti na takve akte kad je to određeno zakonom te obavljaju druga Ustavom Republike Hrvatske i zakonom utvrđena prava.

Deklaracija

Deklaracija je akt kojim se izražava opće stajalište Hrvatskoga sabora o pitanjima unutarnje ili vanjske politike te o drugim bitnim pitanjima važnima za državu.

Rezolucija

Rezolucija je akt kojim Hrvatski sabor ukazuje na stanje i probleme u određenom području i na mjere koje bi trebalo provoditi u tom području.

Povelja

Hrvatski sabor može odlukom, poveljom, zahvalnicom ili drugim aktom domaćemu ili stranomu državljaninu ili organizaciji odati priznanje za rad koji je od osobitoga interesa za Republiku Hrvatsku. Prijedlog priznanja Hrvatskoga sabora podnosi predsjednik Hrvatskoga sabora.

Preporuka

Preporuka je akt kojim se ukazuje na podnesene predstavke i pritužbe o nepravilnostima u radu tijela koja imaju javne ovlasti s prijedlogom za njihovo razrješenje.

Zaključak

Zaključak je akt kojim Hrvatski sabor utvrđuje stajališta o određenim događajima i pojavama. Temeljem ocjene stanja u pojedinom području zaključkom se zauzima stajalište, izražava mišljenje ili utvrđuju obveze Vlade Republike Hrvatske, ministarstava i drugih tijela državne uprave. Radna tijela Hrvatskoga sabora mogu, u okviru svojega djelokruga, donositi zaključke o svojem radu i o radu Stručne službe Hrvatskoga sabora, kojima zauzimaju stajališta, izražavaju mišljenja i podnose prijedloge. Zaključke koje donose radna tijela Hrvatskoga sabora potpisuje predsjednik tijela koje ih je donijelo.

Vjerodostojno tumačenje zakona

Hrvatski sabor daje *vjerodostojno tumačenje zakona* temeljem prijedloga teksta vjerodostojnoga tumačenja koji sa svojim izvješćem podnosi Hrvatskomu saboru Odbor za zakonodavstvo po primitku mišljenja matičnoga radnoga tijela i Vlade Republike Hrvatske.

Priznanje

Hrvatski sabor odlukom, poveljom, zahvalnicom ili drugim aktom domaćemu ili stranomu državljaninu ili organizaciji odaje priznanje za rad koji je od osobitoga interesa za Republiku Hrvatsku. Prijedlog priznanja Hrvatskoga sabora podnosi predsjednik Hrvatskoga sabora.

2.3. AKTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

hrvatski	engleski
AKTI VLADE RH	GOVERNMENTAL ACTS
Uredba	Regulation
Poslovnik	Rules of Procedure
Odluka	Decision*
Rješenje	Decision
Zaključak	Conclusion

Uredba

Uredba je najviši podzakonski pravni akt nakon zakona. Posebna su vrsta uredaba *uredbe sa zakonskom snagom*, koje imaju pravnu snagu zakona te se redovito u roku godine dana moraju podnijeti Hrvatskomu saboru na potvrđivanje. Uredbe donosi Vlada u skladu s Ustavom i zakonom, objavljuju se u *Narodnim novinama*, a stupaju na snagu osmoga dana od dana objave ako nije određen drugi rok stupanja na snagu.

Uredbom Vlade određuju se i unutarnje ustrojstvo, nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica tijela državne uprave i njihov djelokrug, način upravljanja tim jedinicama, okvirni broj potrebnih državnih službenika i namještenika za obavljanje poslova iz nadležnosti tih jedinica, način planiranja poslova, radno vrijeme, održavanje uredovnih dana te druga pitanja od osobitoga značenja za rad tijela državne uprave.

Poslovnik

Poslovnik je akt Vlade kojim se uređuje ustrojstvo i način rada te odlučivanje Vlade. Poslovnik se objavljuje u *Narodnim novinama*, a stupa na snagu osmoga dana od dana objave ako nije određen drugi rok njegova stupanja na snagu.

Odluka

Odluka je akt Vlade o pitanjima koja se ne uređuju uredbama. Odlukom se uređuju pojedina pitanja iz nadležnosti Vlade ili određuju mjere, daje suglasnost ili potvrđuju akti drugih tijela i pravnih osoba te odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne donosi propis.

* Napomena: budući da je već dulje vrijeme uobičajena upotreba termina *decision* za *odluku* i za *rješenje* i da su mnogobrojni akti na taj način prevedeni, u ovom slučaju odstupamo od pravila da nazivi pravnih akata moraju biti jednoznačni.

Rješenje

Rješenje je akt Vlade o pitanjima koja se ne uređuju uredbama. Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima dužnosnika, državnih službenika i članova drugih tijela koje imenuje i razrješava Vlada te o drugim pojedinačnim stvarima iz djelokruga Vlade. Rješenja se mogu objaviti u *Narodnim novinama*, ako tako odluči Vlada prilikom donošenja tih akata.

Zaključak

Zaključak je akt Vlade o pitanjima koja se ne uređuju uredbama. Zaključkom se utvrđuju Vladina stajališta o provedbi utvrđene politike te određuju zadaće tijelima državne uprave. Zaključci se mogu objaviti u *Narodnim novinama*, ako tako odluči Vlada prilikom donošenja tih akata.

2.4. AKTI OSTALIH TIJELA JAVNE VLASTI

hrvatski	engleski
AKTI OSTALIH TIJELA	ACTS OF OTHER AUTHORITIES
Statut	Statute
Pravilnik	Ordinance
Naredba	Order
Naputak	Instruction
Odluka	Decision*
Rješenje	Decision
Zaključak	Conclusion

Statut

Statuti su akti koji u okviru sustava državnih i javnih tijela predstavljaju temeljne propisnike područne (regionalne) i lokalne samouprave te ostalih pravnih osoba s javnim ovlastima. Statutima se uređuju temeljna prava i dužnosti tih tijela, njihovo ustrojstvo i način rada te odlučivanje.

Pravilnik

Pravilnik je akt kojim se potanje razrađuju pojedine odredbe zakona, uredbi ili odluke radi njihove primjene. Ministri i ravnatelji državnih upravnih organizacija donose pravilnike za provedbu zakona i drugih propisa kad su na to izrijekom ovlašteni, u granicama dane ovlasti.

* Napomena: budući da je već dulje vrijeme uobičajena upotreba termina *decision* za *odluku* i za *rješenje* i da su mnogobrojni akti na taj način prevedeni, u ovom slučaju odstupamo od pravila da nazivi pravnih akata moraju biti jednoznačni.

Pravilnici se objavljuju u *Narodnim novinama*, a stupaju na snagu najranije osmoga dana od dana objave ako tim propisima nije iznimno određeno da zbog osobito važnih razloga stupaju na snagu danom objave.

Pravilnikom o unutarnjem redu se, na temelju uredbi o unutarnjem ustrojstvu tijela državne uprave, utvrđuje broj potrebnih državnih službenika i namještenika s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje, njihove ovlasti i odgovornosti te druga pitanja važna za rad tijela državne uprave koja nisu uređena uredbom Vlade. Pravilnik o unutarnjem redu donose za ministarstvo ministar, za državne upravne organizacije ravnatelj, za ured državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave predstojnik, te za ostale pravne osobe s javnim ovlastima čelnik ili kolegijalno tijelo upravljanja.

Naredba

Naredba je akt kojim se naređuje ili zabranjuje određeno postupanje. Ministri i ravnatelji državnih upravnih organizacija donose naredbe za provedbu zakona i drugih propisa kad su na to izrijekom ovlašteni, u granicama dane ovlasti. Naredbe se objavljuju u *Narodnim novinama*, a stupaju na snagu najranije osmoga dana od dana objave ako tim propisima nije iznimno određeno da zbog osobito važnih razloga stupaju na snagu danom objave.

Naputak

Naputak je akt kojim se propisuje način rada u tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Ministri i ravnatelji državnih upravnih organizacija donose naputke za provedbu zakona i drugih propisa kad su na to izrijekom ovlašteni, u granicama dane ovlasti. Naputci se objavljuju u *Narodnim novinama*, a stupaju na snagu najranije osmoga dana od dana objave ako tim propisima nije iznimno određeno da zbog osobito važnih razloga stupaju na snagu danom objave.

Odluka

Odluka je opći pojam za pojedinačne akte i akte poslovanja.

2.5. NEKI AKTI SUDBENE VLASTI

hrvatski	engleski
AKTI SUDBENE VLASTI	JUDICIARY ACTS
Presuda	Judgement
Rješenje	Decision
Zaključak	Conclusion

Presuda

Presuda je pojedinačni akt sudbene vlasti.

Rješenje

Rješenje je pojedinačni akt sudbene i upravne vlasti.

Zaključak

Zaključak je pojedinačni akt sudbene i upravne vlasti.

3. KRATKI OSVRT NA POSTUPAK DONOŠENJA ZAKONA

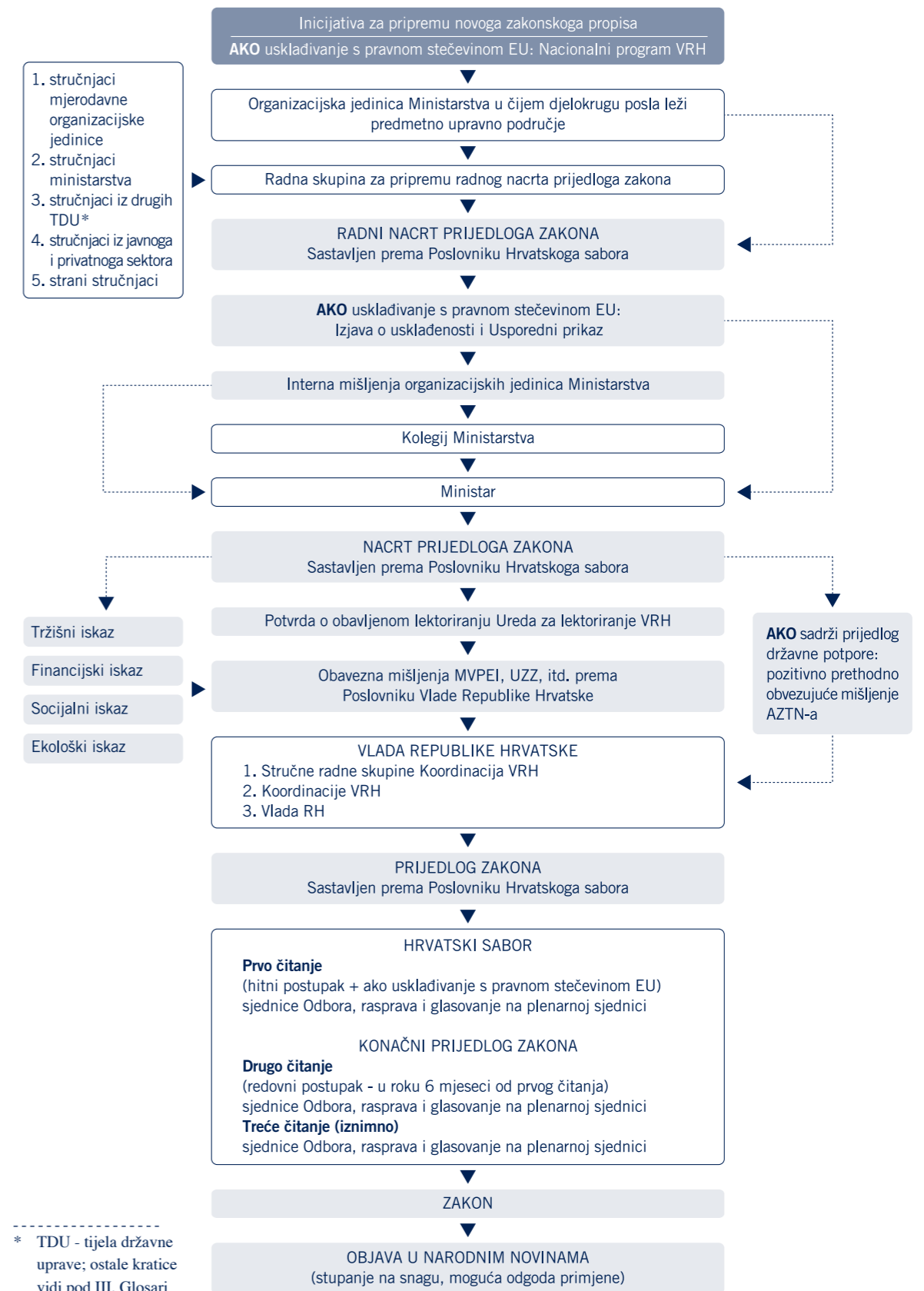
Postupak donošenja zakona ovdje je shematski prikazan. Inicijativa za pripremu novoga zakonskoga propisa upućuje se ministarstvu u čijem djelokrugu rada leži područje koje se želi regulirati novim zakonskim propisom. Radna skupina zadužena za taj prijedlog priprema Radni nacrt prijedloga zakona, koji nakon dodatnih internih mišljenja unutar samoga ministarstva resorni ministar upućuje Vladi Republike Hrvatske kao Nacrt prijedloga zakona.

Prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o mjerama u postupku usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s *acquis communautaireom* iz 2001.g., tijela državne uprave su u pripremi prijedloga propisa, kojima se usklađuje zakonodavstvo RH s *acquis communautaireom*, obvezna popuniti Izjavu o usklađenosti (nacrt) prijedloga propisa s *acquis communautaireom* (vidi II. 4. 1.) i izraditi Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa (vidi II. 4. 2.). Izjava o usklađenosti i Usporedni prikaz dostavljaju se Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija zajedno s nacrtom prijedloga propisa na provjeru i potvrđivanje njihove usklađenosti.

Zatim Vlada Republike Hrvatske upućuje Prijedlog zakona Hrvatskom saboru na usvajanje. U Hrvatskom saboru svaki prijedlog zakona prolazi dva, a u iznimnim slučajevima tri čitanja prije usvajanja. Tekst zakona potpisuje predsjednik Hrvatskoga sabora. Usvojeni zakon objavljuje se u *Narodnim novinama*.

Isti se postupak primjenjuje na zakone o izmjenama i dopunama zakona.

3.1. HODOGRAM POSTUPKA DONOŠENJA ZAKONA

3.2. STRUKTURA ZAKONA

- A. Odluka o proglašenju
- B. Naslov
- C. Uvodni dio (odredbe koje vrijede za cijeli propis):
 - svrha
 - ciljevi
 - značenje pojmova
 - temeljne definicije
- D. Središnji dio (odredbe koje služe za ostvarivanje postavljenih ciljeva):
 - materijalne odredbe
 - institucionalne odredbe
 - postupovne odredbe
- E. Kaznene odredbe
- F. Prijelazne odredbe:
 - odredbe o donošenju propisa niže razine
 - odredbe o ustrojavanju propisanoga sustava
 - odredbe o rješavanju zaostalih pitanja nastalih pod režimom ranijega propisnika
- G. Završne odredbe:
 - prostorno važenje
 - vremensko važenje
 - objavljivanje

3.3. PODJELA ODREDBA ZAKONA

hrvatski	engleski
Dio	Part
Razdjel	Division
Glava	Title
Poglavlje	Chapter
Odjeljak	Section
Odsjek	Subsection
Naslov	Heading
Podnaslov	Subheading
Članak	Article
Stavak	Paragraph
Podstavak*	Subparagraph
Točka*	Point/Item
Alineja*	Indent
Dodatak (zakonu)	Annex
Prilog (zakonu)	Appendix; Schedule**

* N. B. Dijelovi se stavka mogu nazivati *podstavak*, *točka* i *alineja*, a svi su na istoj razini, odnosno predstavljaju podjelu članka. Uobičajeno je da su razlike grafičke prirode gdje je *alineja* najčešće označena crticom (–) i uvlakom, *točka* brojčano (1.), a *podstavak* na prvi ili drugi način. Takvo razlikovanje nije dosljedno i zna se naći na neujednačenost čak i u istom zakonskom tekstu (vidi: Zakon o komunalnom gospodarstvu i njegove izmjene i dopune).

** *Prilog* će biti u engleskom *Schedule* u slučaju kad se radi o nekom popisu ili tablici.

Kako bi bio jasniji hijerarhijski odnos u navedenoj podjeli, slijede citati dijelova nekih zakona iz kojih se jasno vide razine. Razumljivo je da svaki zakonski propis ne mora nužno imati odredbe na svim razinama.

OVRŠNI ZAKON¹	
.....	
Dio drugi	DIO / PART
OVRHA	
Razdjel prvi	RAZDJEL / DIVISION
ZAJEDNIČKE ODREDBE	
Glava druga	GLAVA / TITLE
.....	
Glava dvanaesta	GLAVA / TITLE
OVRHA NA NOVČANOJ TRAŽBINI OVRŠENIKA	
1. Opće odredbe	ODJELJAK / SECTION
Mjesna nadležnost	
Članak 147.	ČLANAK / ARTICLE

ZAKON O OBVEZIM ODNOSIMA²

Dio prvi	
OPĆI DIO	
.....	
Glava IV.	
VRSTE OBVEZA	
Odjeljak 1.	
NOVČANE OBVEZE	Naslov (odjeljka)
Odsjek 1.	ODSJEK / SUBSECTION
OPĆE ODREDBE	
Načelo monetarnog nominalizma	Naslov (članka)
Članak 21.	
.....	

ZAKON³ o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu

Članak 6.	
HKBO posluje na način da se zadrži realna vrijednost kapitala.	
III. KREDITIRANJE I OSIGURANJE IZVOZNIH POSLOVA	Podnaslov članka / Subheading
Članak 6a.	

ZAKON⁴ O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA

II. AUTORSKO PRAVO	GLAVA / TITLE
Poglavlje 1. PREDMETI	POGLAVLJE / CHAPTER
AUTORSKO DJELO	
Članak 5.	
.....	

- 1 NN 57/96
- 2 NN 35/05
- 3 NN 33/92
- 4 NN 167/03

ZAKON ¹ O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU	ZAKON ² O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU	ZAKON ³ O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU
<p>Članak 2.</p> <p>(1) Komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba.</p> <p>(2) Jedinice lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti, - osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti, - poduzimati mjere za očuvanje i zaštitu okoliša... 	<p>STAVAK / PARAGRAPH</p> <p>ALINEA / INDENT</p>	<p>Članak 1.</p> <p>U Zakonu o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine”, br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00. i 129/00.) u članku 2. stavku 2. briše se alineja 3. i dodaju se alineje 3. i 4. koje glase:</p> <p>„– osigurati obavljanje komunalnih djelatnosti na načelima održivog razvoja,”</p> <p>„– osigurati javnost rada.”</p>
<p>Članak 4.</p> <p>(1) Komunalne djelatnosti mogu obavljati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, 2. javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, 3. služba - vlastiti pogon (u daljnjem tekstu: vlastiti pogon), koju osniva jedinica lokalne samouprave, 4. pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. <p>(2) Obavljanje komunalnih djelatnosti iz članka 3. ovoga Zakona mogu zajednički organizirati više jedinica lokalne samouprave na jedan od načina propisanih u stavku 1. točke 1. i 3. ovoga članka.</p>	<p>STAVAK / PARAGRAPH</p> <p>TOČKA / ITEM</p> <p>STAVAK 1. / PARAGRAPH 1</p> <p>PODSTAVAK 4. / SUBPARAGRAPH 4</p>	
<p>Članak 20.</p> <p>(1) Mjerila i način rasporeda sredstava komunalne naknade za komunalne djelatnosti iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona odlukom utvrđuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u skladu s godišnjim programom.</p> <p>(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, ili tijelo koje ono ovlasti, može u opravdanom slučaju donijeti odluku o djelomičnom ili potpunom oslobađanju plaćanja komunalne naknade.</p> <p>(3) Visinu komunalne naknade određuje</p>	<p>Članak 20. mijenja se i glasi:</p> <p>„(1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnoj naknadi kojom se obvezatno utvrđuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naselja u jedinicama lokalne samouprave u kojima se naplaćuje komunalna naknada, - područja zona u gradu, odnosno općini, - koeficijenti zona (Kz) za pojedine zone, - koeficijent namjene (Kn) za poslovni prostor i za građevno zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, - nekretnine važne za jedinicu lokalne samouprave koje se u potpunosti ili djelomično, oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, - uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima može odobriti privremeno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. <p>(2) Rješenje</p>	<p>U članku 20. stavku 1. iza podstavka 4. dodaje se novi podstavak 5. koji glasi: „– rokovi plaćanja komunalne naknade”. Dosadašnji podstavak 5. postaje podstavak 6.</p> <p>Dosadašnji podstavak 6. koji postaje podstavak 7. mijenja se i glasi: „– opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade.”</p> <p>Iza podstavka 7. dodaje se podstavak 8. koji glasi: „– izvore sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade”.</p> <p>U stavku 2. riječi: „upravni odjel” zamjenjuju se riječima: „upravno tijelo”</p>

- 1 NN 36/95
2 NN 128/99
3 NN 59/01

ZAKON O HRANI¹

.....
Članak 113.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama”, osim odredaba članka 29., članka 74. stavka 4. i članka 75. ovoga Zakona koji se primjenjuju od dana proteka roka od 3 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Klasa: 310-26/03-01/02

Zagreb, 14. srpnja 2003.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.

Dodatak 1.

DODATAK / ANNEX

PODJELA NADLEŽNOSTI NADZORA SANITARNE I VETERINARSKE INSPEKCIJE.....

ZAKON²

O PROGLAŠENJU NACIONALNOG PARKA „SJEVERNI VELEBIT”

.....
Članak 2.

Granica Nacionalnog parka ucrtana je na topografskoj karti 1:100.000,

PRILOG / APPENDIX

koja je prilog ovoga Zakona i njegov sastavni dio.

- 1 NN 117/03
2 NN 58/99

4. ŠTO PROPISUJU PRAVNE ODREDBE?¹

Pravni propisi sadrže pravne norme koje se u načelu izražavaju i sastavljaju putem više odredaba. Pravna je odredba najčešće hipotetična, tj. odnos između subjekta i predikata nečim je uvjetovan. Hipotetična se odredba sastoji od hipoteze i dispozicije. Normativni sadržaj (posljedica) propisan je u dispoziciji, a uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi norma bila operativna određeni su hipotezom. Hipotetična se odredba često izražava pogodbenom rečenicom u kojoj je hipoteza sadržana u zavisnoj rečenici, a dispozicija u glavnoj rečenici, tako da osnovni logičko-semantički odnos jasno dolazi do izražaja: „ako x, treba y”. Npr., ako je nastala šteta, štetnik je dužan naknaditi štetu. Postoji više načina za izražavanje hipotetične odredbe istoga sadržaja. Npr., tko uzrokuje štetu, dužan je naknaditi štetu. U slučaju da je odredba neuvjetovana, sastoji se samo od dispozicije. Tada govorimo o dispozitivnoj odredbi.

Pravne norme odnosno odredbe imaju općenormativnu funkciju, iako u njima ima ne samo normativnih već i indikativnih i drugih preskriptivnih iskaza. Najvažniji je dio odredbe normativni sadržaj dispozicije jer propisuje obveze u obliku naredaba² i zabrana te određuje dopuštenja, ovlaštenja i prava. Osim toga, postoje i odredbe koje utvrđuju definicije kao i odredbe koje opisuju neko činjenično stanje ili konstatiraju postojanje nekih entiteta, kao što su država, upravno tijelo itd. Ipak većina odredaba su pravila ponašanja koja naređuju nekome subjektu da nešto čini (naredbe), zabranjuju nekome subjektu da nešto čini (zabrane), dopuštaju nekome subjektu da nešto čini (dopuštenja) ili ovlašćuju nekoga subjekta da nešto čini (ovlaštenja). Za izražavanje normativnoga sadržaja ključnu ulogu ima glavni glagol u dispoziciji.

Pri prevodenju pravnih propisa prevoditelj treba prvo prepoznati o kojoj se vrsti odredbe radi u hrvatskom tekstu, pa onda formulirati odgovarajuću odredbu u engleskome koja će osigurati željeni pravni učinak. Međutim, ista vrsta odredbe ne izražava se na isti način u različitim pravnim sustavima, pa stoga prevoditelj ne smije prevoditi pravne propise metodama kontrastivne lingvistike. Dakle, prinuđen je naučiti formulirati naredbe (*commands*), zabrane (*prohibitions*), dopuštenja (*permissions*), ovlaštenja (*authorizations*), prava (*rights*), definicije (*definitions*) i deklarativne odredbe u skladu s pravilima za engleski jezik koja postoje u nomotehnici angloameričkoga prava, odnosno u nomotehnici Europske unije.

4.1. ODREDBE KOJE NAREĐUJU (*COMMANDS*)

Najveće se teškoće pojavljuju pri prevodenju odredaba koje nameću obveze u obliku naredbe jer se u hrvatskom pravnom jeziku često upotrebljava prezent, a u engleskome *shall*. Treba shvatiti da to nije futur koji izražava budućnost, nego „pravni imperativ” u smislu „has a duty to”. Nadalje, treba odmah naglasiti da se *shall* upotrebljava samo u dispoziciji, nikada u hipotezi. Izricanje naredaba pomoću *shall* tradicionalno je u engleskom pravnom jeziku, a korijene vuče iz srednjega vijeka kada je prevodeno rimsko pravo. Tek u novije vrijeme pokreti „Plain English”, „Clarity” i „Fight the Fog” u Europskoj uniji pokušavaju

1 Autor: prof. dr. sc. Susan Šarčević, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

2 U nedostatku prikladnoga naziva u hrvatskoj se nomotehnici upotrebljava naziv *naredba* za odredbu koja naređuje.

jezik zakonodavstva učiniti razumljivim običnu čovjeku, pa, među ostalim, predlažu da se umjesto *shall* upotrebljava *must* za izricanje imperativa u pravnim propisima. Međutim, do sada njihov prijedlog nije široko prihvaćen u nomotehnici država koje pripadaju angloameričkom pravnom sustavu. Štoviše, pravni redaktori u Europskoj uniji i dalje prihvaćaju načelo uporabe *shall* u engleskom jeziku, u odredbama u središnjem dijelu svih obvezujućih pravnih akata, te uporabe prezenta u francuskome³. Uporaba prezenta umjesto imperativa za izricanje preskriptivnoga stava uobičajena je praksa u mnogim kontinentalnim pravnim sustavima, pa i u Hrvatskoj, što je vidljivo iz ovih primjera:

Visina naknade štete određuje se prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, osim slučaja kad zakon određuje što drugo. (čl. 1089. st. 2. ZOO)	The amount of compensation shall be determined in accordance with the prices at the time the court decision is rendered, unless otherwise provided by law.
Novčana renta plaća se mjesečno unaprijed. (čl. 1088. st. 2. ZOO)	Annuity payments shall be made monthly in advance.

Izricanje obveze pomoću *shall* jasno daje na znanje da se radi o obvezujućoj odredbi. To znači da subjekt na koga se odredba odnosi **mora** nešto činiti ili drugomu subjektu dati; dakle, nema nikakvu diskreciju kako se ponašati u takvoj situaciji. Njezino nepoštivanje ili kršenje ima za posljedicu tužbu i/ili sankciju, odnosno nevaljanost nekoga akta, dokumenta ili pravnoga posla. Kad se obveza izražava tipičnim indikativnim iskazom kao što je prezent, postoji opasnost da preskriptivno značenje odredaba neće doći do izražaja ako nije vidljivo iz konteksta. Stoga, da bi izbjegao svaku dvojbu, hrvatski normotvorac često iskazuje obvezu pomoću „dužan je” ili „obezan je”:

Sudionik u obveznom odnosu dužan je ispuniti svoju obvezu i odgovoran je za njezino ispunjenje. (čl. 9. ZOO)	The parties to obligations shall perform their duties and are liable for their performance.
Svaka je osoba obvezna brinuti se o svome zdravlju. (čl. 3. st. 2. Zakon o zdravstvenoj zaštiti)	All persons shall take care of their health.

Valja spomenuti da *Joint Practical Guide* Europske unije preporučuje izbjegavanje upotrebe futura u pravnim odredbama u engleskom i u francuskom jeziku gdje je god to moguće⁴. Isto vrijedi, u pravilu, i za hrvatske propise jer zakoni imaju bezvremensku funkciju. Izuzeci su hrvatske odredbe koje nose elemente traženja i sankcije, npr. pri određivanju sankcija u kaznenim i drugim zakonima:

Tko drugoga usmrti, kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina. (čl. 90. Kazneni zakon)	A person who kills another shall be sentenced to prison for at least five years.
--	--

Postoje i drugi slučajevi kada se u hrvatskim propisima upotrebljava futur, a u prijevodu na engleski *shall*. Međutim, to nije obični futur jer se, kao u gore navedenom primjeru, radi o preskriptivnim iskazima koji propisuju postupovne obveze. Dakle, njima se naređuje kako sud, upravna vlast ili drugo tijelo treba postupati pod određenim okolnostima:

3 *Joint Practical Guide*, Guide of the European Parliament, the Council and the Commission for persons involved in the drafting of legislation within the Community institutions, last updated 2003, točka 2.3.2, str. 12.

4 *Ibid.*; upotreba običnoga futura u pravnim aktima Europske unije zaista je rijetka, ali u tom se slučaju iskazuje pomoću *will*. Obični futur označuje budućnost, a ne propisuje obveze.

Sud će opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne ako osuđena osoba (čl. 69. st. 1. Kazneni zakon)	The court shall revoke a conditional sentence and order execution of the imposed sentence if the convicted person....
---	---

Iako su modalni glagoli *morati* i *trebati* idealni za izricanje pravnih obveza, njihova se upotreba smatra previše izravnom, pa stoga nisu često upotrebljavani u odredbama naređujućega oblika. Osim toga, modal *trebati* unosi mogućnost diskrecije, odnosno slobodne ocjene o posljedicama neispunjavanja obveze. Usprkos tomu, hrvatske odredbe koje se izražavaju s *trebati* prevode se na engleski sa *shall* ili *must* u smislu „is required to”. Treba naglasiti da engleski modal *should* nema preskriptivno značenje i stoga se nikada ne upotrebljava u obvezujućim odredbama. U europskim uredbama i direktivama *should* se koristi samo u preambuli, i to u smislu „preporučuje se”. Za razliku od *trebati*, upotreba *morati* daje jasno na znanje da neispunjavanje obveza čini dotični akt, dokument ili postupak nevaljan. Kad je hrvatska odredba formulirana s *morati*, prevoditelj može koristiti *shall* ili *must*, ali prednost ipak ima *must*. U pravilu, modal *must* se upotrebljava za izražavanje odredaba u kojima vršitelj radnje nije naveden niti poznat iz konteksta, dakle, uglavnom u pasivnim rečenicama. *Must* se također koristi u odredbama koje zahtijevaju ispunjavanje ili udovoljavanje nekim uvjetima, a subjekt nije živo biće:

Vrijednosni papir mora sadržavati sljedeće bitne sastojke: (čl. 1136. st. 1. ZOO)	Securities must fulfil the following essential requirements:
Prilikom uhićenja uhićenika se mora odmah izvijestiti o razlozima uhićenja ... (čl. 96. ZKP)	When an arrest is made, the arrested person must immediately be informed of the grounds for the arrest....
Ispitivanje treba obavljati tako da se u potpunosti poštuje ličnost okrivljenika. (čl. 225. st. 7. ZKP)	The investigation must be conducted with full respect for the personality of the person charged.

Danas nema jedinstvenoga stava o upotrebi *must* u pravnim propisima u engleskom jeziku. Dok se pristaše pokreta za „plain English” zalažu za uporabu *must* umjesto *shall* u svim obvezujućim odredbama, pravnici angloameričkoga pravnoga sustava većinom su protiv toga. Kao što je već rečeno, pravni redaktori Europske unije odbili su prijedlog o općoj upotrebi *must*. Općenito možemo reći da se *must* koristi u obvezujućim odredbama kojima se traži da se nešto ispuni ili nečemu udovolji kako bi se proizveo neki pravni učinak. U nomotehnici angloameričkoga pravnoga sustava takve odredbe nazivaju se *requirements*, dok se u hrvatskom pravu ne čini razlika između *commands* i *requirements*, nego se govori općenito o obvezama propisanim odredbama koje naređuju. S obzirom na sadržaj, nije uvijek lako odlučiti treba li upotrebljavati *must* ili *shall* jer su mogući granični slučajevi, osobito kad se radi o postupovnim formalnostima. U sljedećoj odredbi prva rečenica propisuje obvezujući način postupanja, a druga određuje uvjet koji mora biti ispunjen da bi odluka bila valjana:

Save as otherwise provided in this Statute, decisions of the Board of Governors shall be taken by a majority of its members. This majority must represent at least 50 % of the subscribed capital. (Article 8 (1) Protocol on the Statute of the European Investment Bank, Treaty establishing a Constitution for Europe).

Uporaba *must* u prijevodu svakako zahtijeva oprez. Ako je prevoditelj neodlučan, treba upotrijebiti *shall* umjesto *must* jer se *shall* može upotrebljavati umjesto *must*, ali nije još široko prihvaćeno da *must* može uvijek zamijeniti *shall*. Valja spomenuti da se prezent rabi i u engleskome za izražavanje podstupovnih obveza u podzakonskim aktima, npr. „The candidate signs the application.”

4.2. ODREDBE KOJE ZABRANJUJU (PROHIBITIONS)

Zabrana je negativna obveza koja izričito zabranjuje nekome subjektu da nešto čini. Dakle, traži da se neki subjekt suzdrži od određenih radnji, a u protivnom ga se može optužiti, odnosno tužiti i sankcionirati. Za izricanje obveze za nečinjenje („ne smije se”), najčešće se upotrebljava negativni imperativ *shall not* ili se negira subjekt (npr. „No person shall...”). Kad se izričito navodi da je nešto zabranjeno („zabranjuje se”, „zabranjeno je”), prevodi se s „it is prohibited”⁵:

Vlasnik stvari ne smije izvršavati svoje pravo vlasništva preko granica koje su svim vlasnicima takvih stvari postavljene na temelju ovoga zakona... (čl. 32. st. 1. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima)	The owner of a thing shall not exercise his right of ownership beyond the limits placed on all owners by this Act...
Nitko ne smije ugroziti zdravlje drugih. (čl. 3. st. 3. Zakon o zdravstvenoj zaštiti)	No person shall endanger the health of others.
Zabranjena je uporaba osobnih podataka suprotna utvrđenoj svrsi njihovoga prikupljanja. (čl. 37. st. 3. Ustav RH)	It is prohibited to use personal data contrary to the purpose for which they were collected.

Odredba kojom se ukida neko ovlaštenje, dopuštenje ili pravo također je zabrana koja se često izriče s „ne može se” ili „nije dopušteno”, odnosno s „may not” u engleskome. Sličnim se odredbama izražava da neki subjekt ili javna vlast nema ovlaštenje, dopuštenje ili pravo nešto činiti:

Odricanje ili odustanak od žalbe ne može se opozvati. (čl. 349. st. 3. ZPP)	The waiver or withdrawal of an appeal may not be revoked.
... vlasnik nije ovlašten zabraniti tuđi zahvat u svoju stvar kad je taj nužan... (čl. 31. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima)	... the owner may not prohibit others to interfere with his property if it is necessary...
Ako je materinstvo, odnosno očinstvo utvrđeno odlukom suda, osporavanje nije dopušteno. (čl. 82. st. 1. Obiteljski zakon)	A court decision establishing maternity or paternity may not be contested.

Za negiranje obveze ispunjavanja ili udovoljavanja u hrvatskome se upotrebljava „nije potrebno” ili „ne treba”, a u engleskome „need not” ili „no person must”:

Za pravovaljanost ovog sporazuma nije potrebno da bude sklopljen u obliku u kojem je sklopljen posao iz kojega je obveza nastala. (čl. 203. st.2. ZOO)	In order to be valid, this agreement need not be concluded in the same form as the transaction from which the obligation arose.
--	---

⁵ Pravni redaktori Europske unije još koriste „it shall be prohibited”, npr.: „Customs duties on imports into each country or territory from Member States or from the other countries or territories shall be prohibited in accordance with Article III-151(4).” (Art. III-288(2) Treaty establishing a Constitution for Europe).

4.3. ODREDBE KOJE DOPUŠTAJU I OVLAŠĆUJU (*PERMISSIONS, AUTHORIZATIONS*)

Dopuštenje izražava da je nešto izričito dopušteno, odnosno da nije zabranjeno. Često se upotrebljava za izražavanje iznimke od općega pravila utvrđenoga propisima koji naređuju ili zabranjuju. Ako je neka radnja dopuštena, to znači da subjekt na koji se odredba odnosi može obaviti određenu radnju, ali i ne mora. Dakle, odredba nije obvezujuća. Što se tiče ovlaštenja, ovlašteno tijelo ili osoba može obaviti određenu radnju jer je za to ovlaštena zakonom i obavljanje se radnje često smatra obveznom. Katkad je teško razlikovati dopuštenje od ovlaštenja, ali to ne stvara problem za prevoditelja jer, iako je njihova funkcija različita, u engleskome se pretežno upotrebljava *may* za izricanje dopuštenja te za izricanje ovlaštenja. Dopuštenje se u hrvatskome iskazuje s „može se”, „smije se” ili „dopušteno je”. U postupovnim odredbama „dopušteno je” znači „it is admissible”, dok se izrazi „it is permitted” i „it is allowed” ne koriste u pravnim propisima u engleskom jeziku. Ovlaštenje se u hrvatskim propisima izražava s „ovlašten je” ili „može se”. Za izricanje ovlaštenja u engleskome se osim *may* upotrebljava „is authorised to”, „is empowered to” te „has the power to”. Ako je ovlaštenje obvezujuće, odnosno ako traži neku određenu radnju, prevoditelj treba upotrijebiti *shall*.

Dopuštenje

Ugovor kao i drugi pravni posao može se sklopiti, odnosno poduzeti i preko zastupnika. (čl. 308. st. 1. ZOO)	Contracts and other transactions may also be concluded or performed through an agent.
Protiv drugostupanjske presude o utvrđivanju ili osporavanju materinstva ili očinstva revizija je dopuštena. (čl. 295. Obiteljski zakon)	Appeal is admissible against the judgment of a court of second instance establishing or contesting maternity or paternity.
Tko ima pravo na zaštitu posjeda, smije svoj posjed zaštititi... (čl. 27. st. 1. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima)	Persons having the right of possession may protect their possession.....

Ovlaštenje

Predsjednik Republike može sukladno odredbama članka 103. Ustava, raspustiti Hrvatski sabor. (čl. 77. st. 2. Ustav RH)	The President of the Republic is empowered to dissolve the Croatian Parliament pursuant to the provisions of Article 103 of the Constitution.
Zastupnik je ovlašten radi očuvanja prava svog nalogodavca davati potrebne izjave njegovu suugovaratelju. (čl. 809. ZOO)	In the interest of safeguarding the rights of the principal, agents are authorised to make necessary statements to the other party.

4.4. ODREĐIVANJE NEKIH PRAVA

Temeljna prava i slobode zajamčene Ustavom RH izražavaju se u obliku naredaba koje obvezuju državu pružiti određenu zaštitu („Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu.” / „The State shall guarantee all entrepreneurs equal legal status on the market.”; čl. 49. st. 3.) i u obliku zabrana koje obvezuju državu, odnosno javne vlasti na suzdržavanje od određenih radnji ili djelovanja („Cenzura je zabranjena.” / „Censorship is prohibited.”; čl. 38; „Nitko ne može biti uhićen ili pritvoren bez pismenoga, sudbenog i na zakonu utemeljenog naloga” / „No person shall be arrested or detained without a lawful court warrant in writing.”; čl. 24.). Međutim, najčešće se prava određuju odredbama putem indikativnoga iskaza „imati pravo”, odnosno „has the right to”: „Svako ljudsko biće ima pravo na život” / „Every human being has the right to life.” (čl. 21.). U drugim pravnim propisima najčešći oblik za određivanje nekih prava u hrvatskome je također „imati pravo”, dok se u engleskome upotrebljava „has the right to”, „is entitled to” ili čak *may*. U prvom primjeru, „Zastupnici... primaju stalnu novčanu naknadu”, ne izražava se obveza, već se određuje pravo na naknadu, pa se isti sadržaj može prenositi u prijevodu s „is entitled to”:

Zastupnici u Hrvatskom saboru primaju stalnu novčanu naknadu i imaju druga prava određena zakonom. (čl. 74. st. 2. Ustav RH)	The representatives of the Croatian Parliament are entitled to a regular monetary remuneration and have other rights laid down by law.
Vjerovnik ima pravo na zatezne kamate bez obzira na to je li pretrpio kakvu štetu zbog dužnikova zakašnjenja. (čl. 30. st. 1. ZOO)	The creditor is entitled to interest on arrears regardless of whether any damage was suffered due to the delay.
Protiv rješenja vijeća privatni tužitelj ima pravo žalbe. (čl. 270. st. 2. ZKP)	A private plaintiff may appeal the decision of the court chamber. / A private plaintiff has the right to appeal the decision of the court chamber.

4.5. IZRAŽAVANJE DEFINICIJA

Odredbe koje utvrđuju značenja pravnih pojmova, tj. zakonske definicije, imaju preskriptivnu funkciju ako smatramo da normotvorac definicijama stvara nova značenja koja su formalnopravno obvezujuća. Stoga su se prije u pravnim propisima na engleskom jeziku redovito formulirale definicije sa *shall*.⁶ Međutim, danas se za formuliranje definicija sve više upotrebljava prezent i u hrvatskome i u engleskome, npr.: „Pojmovi u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:” / „For the purpose of this Act, the following terms mean:”. Za određivanje pojedinih oznaka nekoga pojma ili pojedinih elemenata nekoga činjeničnoga stanja, odnosno kriterija za postojanje nekoga stanja, često se u pravnom jeziku upotrebljava „smatrati se”, odnosno „is deemed to be”:

⁶ Za razliku od novije tendencije u nomotehnici država angloameričkoga pravnoga sustava, pravni redaktori u Europskoj uniji još uvijek upotrebljavaju *shall* u definicijama u odredbama u središnjem dijelu obvezujućih pravnih akata. Upotreba *shall* u definicijama u prijevodima neće se smatrati pogreškom jer ne mijenja značenje definiranoga naziva.

Pod imovinskim pravima, u smislu stavka 1. ovoga članka, razumijevaju se prava umjetnika izvođača na iskorištavanje izvedbi. (čl. 103. st. 2. Zakon o autorskom pravu)	Property rights, in the sense of para. 1 of this article, mean the rights of performing artists to exploitation of the performance.
Autor djela je onaj tko je djelo stvorio. Autor se smatra osoba čije je ime i prezime ili pseudonim na djelu označen, dok se protivno ne dokaže. (čl. 8. Zakon o autorskom pravu)	The author of a work is the person who created the work. The author is deemed to be the person whose name and surname or pseudonym appear on the work, until the opposite is proved.
Izlaganje robe s naznakom cijene smatra se ponudom, ako drugačije ne proizlazi iz okolnosti slučaja ili običaja. (čl. 255. ZOO)	Exhibiting goods with a price is deemed to constitute an offer unless the circumstances of the case or custom indicate otherwise.

4.6. ODREDBE KOJE OBJAŠNJAVAJU, OPISUJU ILI KONSTATIRAJU

U pravnim propisima indikativni i preskriptivni stavovi isprepliću se i međusobno dopunjuju. Tako ima odredaba koje imaju deskriptivnu ili konstativnu funkciju. One uglavnom opisuju neko činjenično stanje ili konstatiraju postojanje nekih entiteta kao što su države, upravna tijela itd. Značenje se indikativnih stavova iskazuje pomoću funkora iz glagola *biti* i njegovih zamjenskih glagola *postojati*, *nalaziti se*, *imati* itd. Dok se prije u takvim odredbama uglavnom upotrebljavao *shall* u engleskom jeziku, danas se sve više iskazuju u prezentu. Na primjer, odredbe o stvaranju nekoga entiteta ili tijela u starijim su se propisima izražavale s „There shall be...”, a danas s „There is hereby established ...” (npr. „There is hereby established a corporation.” umjesto „There shall be a corporation.”). Međutim, prevoditelj treba biti oprezan. Primjerice, „Nema smrtne kazne” prevodi se „There shall be no death penalty” jer je to zabrana. Danas je uporaba prezenta široko prihvaćena i za formuliranje odredaba kojima se određuje područje primjene nekoga zakona, dakle „This Act applies” umjesto „This Act shall apply”:

Republika Hrvatska jedinstvena je i nedjeljiva demokratska i socijalna država. (čl. 1. st. 1. Ustav RH)	The Republic of Croatia is a unitary and indivisible democratic and social State.
Sabor ima najmanje sto, a najviše 160 zastupnika.... (čl. 71. Ustav RH)	The Croatian Parliament consists of at least 100, but not more than 160 representatives....
Objekt prava vlasništva je pojedinačno određena stvar. (čl. 5. st. 1. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima)	The object of the right of ownership is an individually identifiable thing.
Na trgovca pojedinca na odgovarajući se način primjenjuju odredbe prvoga dijela ovoga Zakona. (čl. 3. st. 8. Zakon o trgovačkim društvima)	The provisions of the first part of this Act apply analogously to a sole trader.

II.

OBRASCI PRIJEVODA

1. OBRASCI PRIJEVODA NEKIH ODREDABA AKATA HRVATSKOGA SABORA

1.1. ZAKON

1.1.1. ODLUKA O PROGLAŠENJU ZAKONA

HRVATSKI SABOR

2899

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O KEMIKALIJAMA

Proglašavam Zakon o kemikalijama, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 9. prosinca 2005. godine.

Broj: 01-081-05/3656/2

Zagreb, 15. prosinca 2005.

Predsjednik Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON O KEMIKALIJAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

.....
.....
.....

1.1.2. ZAVRŠNE ODREDBE

SLUČAJ 1:

Članak

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama”.

SLUČAJ 2:

Članak ...

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama”.

SLUČAJ 3:

Članak ...

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama”, a stupa na snagu 30. prosinca 2005.

1.1.3. ZAVRŠETAK ZAKONA

.....
.....
.....

Klasa: 541-01/05-01/02

Zagreb, 9. prosinca 2005.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.

THE CROATIAN PARLIAMENT

2899

Pursuant to Article 88 of the Constitution of the Republic of Croatia, I hereby issue the

DECISION

PROMULGATING THE CHEMICALS ACT

I hereby promulgate the Chemicals Act passed by the Croatian Parliament at its session on 9 December 2005.

No.: 01-081-05/3656/2

Zagreb, 15 December 2005

The President of the Republic of Croatia
Stjepan Mesić, m.p.

CHEMICALS ACT

I GENERAL PROVISIONS

Article 1

.....
.....
.....

CASE 1:

Article

This Act shall enter into force on the eighth day after the day of its publication in the Official Gazette.

CASE 2:

Article ...

This Act shall enter into force on the day of its publication in the Official Gazette.

CASE 3:

Article

This Act shall be published in the Official Gazette and shall enter into force on 30 December 2005.

.....
.....
.....

Class: 541-01/05-01/02

Zagreb, 9 December 2005

THE CROATIAN PARLIAMENT
The President of the Croatian Parliament
Vladimir Šeks, m.p.

1.2. ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA

1.2.1. PROGLAŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA

HRVATSKI SABOR

1368

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM
I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDovima**

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 12. lipnja 2003.

Broj: 01-081-03-2256/2

Zagreb, 18. lipnja 2003.

Predsjednik Republike Hrvatske

Stjepan Mesić, v. r.

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM
I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDovima**

.....
.....
.....

Članak 145.

U članku 335. stavku 1. u prvoj rečenici riječ: „podignu” zamjenjuje se riječju: „preuzmu”.

.....
.....
.....

Članak 148.

U naslovu članka 322. riječ: „Obavijest” zamjenjuje se riječju: „Prijava”.

.....
.....
.....

1.2.2. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA

Članak 84.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti građana na privremenom radu u inozemstvu („Narodne novine”, br. 34/91., 26/93. i 29/94.).

(2) Postupci koji su prema odredbama Zakona iz stavka 1. ovoga članka započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 85.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o radu.

Članak 86.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama”, osim odredaba članka 27. i 28. ovoga Zakona koje se počinju primjenjivati od 1. siječnja 2004.

.....
.....
.....

THE CROATIAN PARLIAMENT

1368

Pursuant to Article 88 of the Constitution of the Republic of Croatia, I hereby issue the

DECISION

**PROMULGATING THE ACT ON AMENDMENTS TO THE COMPULSORY
AND VOLUNTARY PENSION FUNDS ACT**

I hereby promulgate the Act on Amendments to the Compulsory and Voluntary Pension Funds Act, passed by the Croatian Parliament at its session on 12 June 2003

No: 01-081-03-2256/2

Zagreb, 18 June 2003

The President of the Republic of Croatia

Stjepan Mesić, m.p.

**THE ACT ON AMENDMENTS TO THE COMPULSORY
AND VOLUNTARY PENSION FUNDS ACT**

.....
.....
.....

Article 145

In Article 335, paragraph 1, in the first sentence, a Croatian word translated as „collect” is replaced by another Croatian word, with no relevance to the English translation.

.....
.....
.....

Article 148

In the title of Article 322, the Croatian word translated as „Notification” is replaced by another Croatian word, with no relevance to the English translation.

.....
.....
.....

Article 84

(1) On the date of the entry into force of this Act, the Act on the Protection of Citizens Temporarily Working Abroad (Official Gazette 34/91, 26/93 and 29/94) shall cease to have effect.

(2) Proceedings initiated under the provisions of the Act referred to in paragraph 1 prior to the entry into force of this Act shall be completed in accordance with the provisions of the former Act.

Article 85

The Legislation Committee of the Croatian Parliament shall hereby be authorised to prepare and publish a revised version of the Labour Act.

Article 86

This Act shall enter into force on the day of its publication in the Official Gazette, with the exception of the provisions of Articles 27 and 28 thereof, which shall apply as of 1 January 2004.

.....
.....
.....

1.3. ISPRAVAK ZAKONA

1.3.1. PROGLAŠENJE ISPRAVKA ZAKONA

2089

Nakon izvršenog uspoređivanja s izvornim tekstom utvrđene su pogreške u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o radu koji je objavljen u „Narodnim novinama” broj 114 od 19. srpnja 2003., te se daje

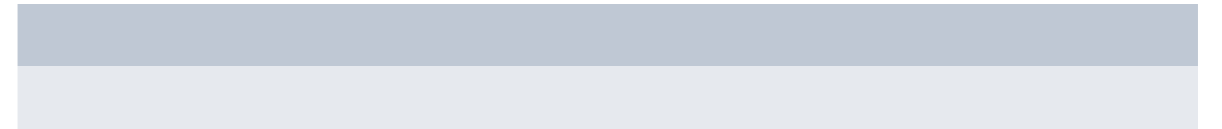
ISPRAVAK ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RADU

.....
.....
.....

1.3.2. NEKE TIPIČNE ODREDBE ISPRAVKA ZAKONA

U članku 9. stavku 2. umjesto riječi: „čistiće” treba stajati riječ: „čistoće”.

U cijelom tekstu Zakona, riječi: „.....” u određenom padežu zamjenjuju se riječima: „.....” u odgovarajućem padežu.

2089

After a comparison was made with the original text, errors were found in the Act on Amendments to the Labour Act published in the Official Gazette 114 of 19 July 2003, thus resulting in the following

CORRIGENDUM TO THE ACT ON AMENDMENTS TO THE LABOUR ACT

.....
.....
.....

In Article 9, paragraph 2, a spelling error of the Croatian word translated as “purity” is corrected.

In the entire text of the Act, the word “.....” in various grammatical cases is replaced by the word “.....” in the appropriate grammatical case.

2. OBRASCI PRIJEVODA ODREDAVA NEKIH AKATA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

2.1. UREDBA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2101

Na temelju članka 119. stavak 1. točaka 2a) i 2b) Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama („Narodne novine”, broj 158/2003), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 4. kolovoza 2004. godine donijela

UREDBU

O RAZVRSTAJU LUKA OTVORENIH ZA JAVNI PROMET I LUKA POSEBNE NAMJENE

Članak 1.

Ovom Uredbom propisuju se uvjeti za razvrstaj luka otvorenih za javni promet i uvjeti za razvrstaj luka posebne namjene.

.....
.....
.....

2.2. ODLUKA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

1048

Na temelju članka 30. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine”, br. 101/98, 15/2000, 117/2001, 199/2003 i 30/2004), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 13. siječnja 2005. godine donijela

ODLUKU

O OBVEZI RADA UREDA DRŽAVNE UPRAVE NA DAN IZBORA

I.

Uredi državne uprave u županijama i Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, posebno službenici koji rade na pripremi, provjeri i izradi popisa birača,.....

.....
.....
.....

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama”.

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA

2101

Pursuant to Article 119, paragraph 1, point 2(a) and 2(b) of the Act on Marine Demesne and Sea Ports (Official Gazette 158/2003), the Government of the Republic of Croatia, at its session on 4 August 2004, adopted the following

REGULATION

ON THE CLASSIFICATION OF PORTS OPEN TO PUBLIC TRAFFIC AND SPECIAL PURPOSE PORTS

Article 1

This Regulation stipulates the conditions for the classification of ports open to public traffic and the conditions for the classification of special purpose ports.

.....
.....
.....

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA

1048

Pursuant to Article 30, paragraph 2 of the Act on the Government of the Republic of Croatia (Official Gazette 101/98, 15/2000, 117/2001, 199/2003 and 30/2004), the Government of the Republic of Croatia at its session on 13 January 2005 adopted the following

DECISION

ON THE OBLIGATION OF STATE ADMINISTRATION OFFICES TO WORK ON ELECTION DAY

I

State administration offices in counties and the City general administration office of the City of Zagreb, particularly civil servants preparing, verifying and drawing up voting lists,.....

.....
.....
.....

This decision shall enter into force on the day of its adoption, and shall be published in the Official Gazette.

3. OBRASCI PRIJEVODA NEKIH AKATA OSTALIH TIJELA JAVNE VLASTI

3.1. PRAVILNIK

MINISTARSTVO KULTURE

947

Na osnovi članka 70.a stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine”, br. 69/99, 151/03 i 157/03), ministar kulture donosi

PRAVILNIK

O ODREĐIVANJU KULTURNIH PREDMETA KOJI SE SMATRAJU NACIONALNIM BLAGOM DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom određuju se kategorije kulturnih predmeta koji se smatraju nacionalnim blagom država članica Europske unije,

.....
.....
.....

3.2. NAREDBA

MINISTAR POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

3244

Na temelju članka 12. stavka 1. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine”, br. 70/97., 105/01. i 172/03.) ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva donosi

NAREDBU

O MJERAMA ZAŠTITE ŽIVOTINJA OD ZARAZNIH I NAMETNIČKIH BOLESTI I NJIHOVOM FINANCIRANJU U 2005. GODINI

I. OPĆE ODREDBE

Zarazne i nametničke bolesti životinja koje se sprječavaju, otkrivaju i suzbijaju provođenjem mjera određenih ovom Naredbom jesu:

.....
.....
.....

VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

- 1) Stupanjem na snagu ove Naredbe prestaje važiti Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2004. godini („Narodne novine” br. 204/03, 42/04 i 130/04).
- 2) Ova Naredba stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama”.

.....
.....
.....

THE MINISTRY OF CULTURE

947

Pursuant to Article 70a, paragraph 2, of the Act on the Protection and Preservation of Cultural Heritage (Official Gazette 69/99, 151/03 and 157/03), the Minister of Culture hereby issues the

ORDINANCE

ESTABLISHING CULTURAL OBJECTS CONSIDERED AS NATIONAL TREASURES OF THE MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION

Article 1

This Ordinance establishes the categories of cultural objects considered as national treasures of the Member States of the European Union,

.....
.....
.....

THE MINISTER OF AGRICULTURE, FORESTRY AND WATER MANAGEMENT

3244

Pursuant to Article 12, paragraph 1, of the Veterinary Act (Official Gazette 70/97, 105/01 and 172/03), the Minister of Agriculture, Forestry and Water Management hereby issues the

ORDER

ON MEASURES TO PROTECT ANIMALS FROM INFECTIOUS AND PARASITIC DISEASES AND THE FINANCING THEREOF IN 2005

I GENERAL PROVISIONS

The infectious and parasitic diseases of animals to be prevented, identified and suppressed by conducting the measures set out by this Order include the following:

.....
.....
.....

VIII FINAL PROVISIONS

- 1) The Order on measures to protect animals from infectious and parasitic diseases and the financing thereof in 2004 shall cease to have effect by virtue of the entry into force of this Order (Official Gazette 24/03, 42/04 and 130/04).
- 2) This Order shall enter into force on the day of its publication in the Official Gazette.

.....
.....
.....

4. OBRASCI PRIJEVODA DRUGIH DOKUMENATA

4.1. IZJAVA O USKLAĐENOSTI¹

IZJAVA O USKLAĐENOSTI (NACRTA) PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE I PRAVNIM AKTIMA VIJEĆA EUROPE

1. Tijelo državne uprave – stručni nositelj izrade (nacrt) prijedloga propisa
2. Naziv (nacrt) prijedloga propisa
3. Usklađenost (nacrt) prijedloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske
 - a) odredba Sporazuma koja se odnosi na normativni sadržaj (nacrt) prijedloga propisa
 - b) prijelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma
 - c) u kojoj se mjeri (nacrtom) prijedloga propisa ispunjavaju obveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma
ispunjava u potpunosti/djelomično ispunjava/ne ispunjava
 - d) razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma
 - e) veza s Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji
4. Usklađenost (nacrt) prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe
 - a) odredbe primarnih izvora prava EU
potpuno usklađeno/djelomično usklađeno/neusklađeno/neprimjenjivo
 - b) odredbe sekundarnih izvora prava EU
potpuno usklađeno/djelomično usklađeno/neusklađeno/neprimjenjivo
 - c) ostali izvori prava EU
potpuno usklađeno/djelomično usklađeno/neusklađeno/neprimjenjivo
 - d) pravni akti Vijeća Europe
potpuno usklađeno/djelomično usklađeno/neusklađeno/neprimjenjivo
 - e) razlozi za djelomičnu usklađenost odnosno neusklađenost
 - f) rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti (nacrt) prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe
5. Jesu li gore navedeni izvori prava EU, odnosno pravni akti Vijeća Europe, prevedeni na hrvatski jezik?
6. Je li (nacrt) prijedloga propisa preveden na neki službeni jezik EU?
7. Sudjelovanje konzultanata u izradi (nacrt) prijedloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti
8. Prijedlog za izradu pročišćenog teksta prijedloga propisa

Potpis koordinatora za Europsku uniju tijela državne uprave stručnog nositelja, datum i pečat

Potpis čelnika tijela državne uprave / stručnog nositelja, datum i pečat

Potpis pomoćnika ministra za europske integracije, datum i pečat

¹ Napomena: ovaj obrazac je u ovom obliku donesen Odlukom Vlade RH, ne može se mijenjati i stoga nije usklađen s Priručnikom.

STATEMENT OF COMPATIBILITY OF THE (DRAFT) LEGISLATION WITH THE ACQUIS COMMUNAUTAIRE AND LEGAL ACTS OF THE COUNCIL OF EUROPE

1. State administrative body/competent authority for the preparation of draft legislation
2. Title of the draft legislation
3. Compliance of the draft legislation with the provisions of the Stabilisation and Association Agreement between the European Communities and their Member States and the Republic of Croatia
 - a) Provision of the Agreement concerning the normative content of the draft legislation
 - b) Transitional period for the harmonisation of legislation pursuant to the provisions of the Agreement
 - c) The extent to which the draft legislation fulfils the obligations which ensue from the aforementioned provision of the Agreement
completely fulfilled/partially fulfilled/not fulfilled
 - d) Reasons for the partial fulfilment or non-fulfilment of the obligations which ensue from the aforementioned provision of the Agreement
 - e) Connection to the National Programme for the Integration of the Republic of Croatia into the European Union
4. Compatibility of the (draft) proposal of legislation with the *acquis communautaire* and the legal acts of Council of Europe
 - a) Provisions of primary sources of EU law
completely harmonised/partially harmonised/non-harmonised/non-applicable
 - b) Provisions of secondary sources of EU law
completely harmonised/partially harmonised/non-harmonised/non-applicable
 - c) Other sources of EU law
completely harmonised/partially harmonised/non-harmonised/non-applicable
 - d) Legal acts of the Council of Europe
completely harmonised/partially harmonised/non-harmonised/non-applicable
 - e) Reasons for partial harmonisation or non-harmonisation
 - f) Deadline for complete harmonisation of the draft legislation with the *acquis communautaire* and the legal acts of the Council of Europe
5. Have the abovementioned sources of EU law and legal acts of the Council of Europe been translated into Croatian?
6. Has the draft legislation been translated into one of the official languages of the EU?
7. Participation of consultants in the preparation of the draft legislation and their opinion on compliance
8. Proposal for drafting a consolidated version of the legal act

Signature of the European Union Coordinator of the state administrative body/competent authority, date and seal

Signature of the Head of the State Administration / Competent Authority, date and seal

Signature of the Assistant Minister for European Integration, date and seal

4.2. USPOREDNI PRIKAZ²

Napomena:

Postoje dva „smjera” usporednih prikaza koji se prepoznaju prema naslovu i redosljedu stupaca u tablici.

1. EU propisi → HR (nacrti) zakona

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EU/PRAVNOG AKTA VIJEĆA EUROPE S (NACRTOM) PRIJEDLOGA PROPISA

1. Naziv propisa EU /pravnog akta VE te predmet i cilj njegova uređivanja				
2. Naziv (nacrt) prijedloga propisa te predmet i cilj njegova uređivanja				
3. Usklađenost s primarnim izvorom prava EU				
4. Usklađenost s propisom (sekundarnim izvorom prava) EU / pravnim aktom VE				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredbe i zahtjevi propisa EU (članak, stavak, točka) / pravnog akta VE	Odredbe (nacrt) prijedloga propisa (glava, odjeljak, članak, stavak, točka itd.)	Usklađenost odredbe (nacrt) prijedloga propisa s odredbom propisa EU / pravnog akta VE (usklađeno, djelomično usklađeno, neusklađeno)	Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost	Predviđeni datum za postizanje potpune usklađenosti
5. Usklađenost s ostalim izvorima prava EU				

2. HR (nacrti) zakona → EU

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI (NACRTA) PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE I PRAVNIM AKTIMA VIJEĆA EUROPE

1. Naziv (nacrt) prijedloga propisa te predmet i cilj njegova uređivanja				
2. Naziv propisa EU /pravnog akta VE te predmet i cilj njegova uređivanja				
3. Usklađenost s primarnim izvorom prava EU				
4. Usklađenost s propisom (sekundarnim izvorom prava) EU / pravnim aktom VE				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredbe (nacrt) prijedloga propisa (glava, odjeljak, članak, stavak, točka itd.)	Odredbe i zahtjevi propisa EU (članak, stavak, točka) / pravnog akta VE	Usklađenost odredbe (nacrt) prijedloga propisa s odredbom propisa EU / pravnog akta VE (usklađeno, djelomično usklađeno, neusklađeno)	Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost	Predviđeni datum za postizanje potpune usklađenosti
5. Usklađenost s ostalim izvorima prava EU				

² Vidi napomenu pod 4.1.

TABLE OF CONCORDANCE OF THE PROVISIONS OF THE EU ACTS/LEGAL ACTS OF THE COUNCIL OF EUROPE WITH THE (DRAFT) LEGISLATION

1. Title of EU act/legal act of the Council of Europe and its scope and objective				
2. Title of the (draft) proposal and its scope and objective				
3. Degree of harmonisation with primary source of EU law				
4. Degree of harmonisation with EU legislation (secondary source of law)/legal acts of the Council of Europe				
a)	b)	c)	d)	e)
Provisions and requirements of the <i>acquis communautaire</i> (Article, Paragraph, Item)/legal act of the Council of Europe	Provisions of the (draft) proposal (Title, Chapter, Article, Paragraph, Item etc.)	Degree of harmonisation of the provisions of the (draft) proposal with the EU provisions /legal acts of the Council of Europe (harmonised, partially harmonised, non-harmonised)	Reasons for partial harmonisation or absence of harmonisation	Deadline for complete harmonisation
5. Degree of harmonisation with other sources of EU law				

TABLE OF CONCORDANCE OF THE PROVISIONS OF THE (DRAFT) LEGISLATION WITH THE ACQUIS COMMUNAUTAIRE/LEGAL ACTS OF THE COUNCIL OF EUROPE

1. Title of (draft) proposal and its scope and objective				
2. Title of EU act/legal act of the Council of Europe and its scope and objective				
3. Degree of harmonisation with primary source of EU law				
4. Degree of harmonisation with EU legislation (secondary source of law)/legal acts of the Council of Europe				
a)	b)	c)	d)	e)
Provisions of the (draft) proposal (Title, Chapter, Article, Paragraph, Item etc.)	Provisions and requirements of the <i>acquis communautaire</i> (Article, Paragraph, Item)/legal act of the Council of Europe	Degree of harmonisation of the provisions of the (draft) proposal with the EU provisions/legal acts of the Council of Europe (harmonised, partially harmonised, non-harmonised)	Reasons for partial harmonisation or absence of harmonisation	Deadline for complete harmonisation
5. Degree of harmonisation with other sources of EU law				

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Mjesečno izvješće o provedbi plana provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica za rujan 2004. godine Zagreb, rujan 2004.

Pregled mjera iz Plana provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica za rujan 2004. godine

R.B.	MJERA	ROK PROVEDBE NOVI ROK	NOSITELJI	STATUS PROVEDBE	NAPOMENA
213	- izraditi planove intervencija	06/2002	MZOPUIJG	U provedbi	Osnova za realizaciju ove mjere su usvojeni Županijski planovi intervencija
492	Izraditi program razvitka seoskog prostora	12/2004	MPŠIVG	U provedbi	Mjera je u provedbi. Rok provedbe odgađa se za veljaču.
577	- osnivanje Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja	01/2005	MZOŠ	Provedena	Nacionalni centar osnovan je Zakonom o Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (NN 151/04) i imenovan je i privremeni ravnatelj.

.....
.....
.....

Dodatak Mjesečnom izvješću o ostvarivanju Plana provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za rujan 2004. godine

REGIONALNA SURADNJA

.....

MULTILATERALNA SURADNJA

.....

PAKT O STABILNOSTI

.....

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA

Monthly Report on the Execution of the Implementation Plan for the Stabilization and Association Agreement between the Republic of Croatia and European Communities and their Member States for September 2004
Zagreb, September 2004

Report on the Execution of the Implementation Plan for the Stabilisation and Association Agreement between the Republic of Croatia and the European Communities and Their Member States for September 2004

NO	MEASURE	TIMETABLE NEW TIMETABLE	RESPONSIBLE AUTHORITIES	STATUS	REMARKS
213	- prepare intervention PLAN	06/2002	MEPPPC	Implementation in progress	Intervention plans prepared by the Counties provide basis for the measure
492	- draft development programme for rural areas	12/2004 02/2005	MAFWM	Implementation in progress	The implementation of the measure is in progress. The implementation deadline has been postponed until February.
577	- establishment of a National Centre for external education evaluation	01/2005	MSES	Implemented	The National Centre has been established pursuant to the National Centre for External Education Evaluation Act (Official Gazette No. 151/04) and the acting director has been appointed.

.....
.....
.....

Annex to the Monthly Report on the Implementation Plan for the Stabilisation and Association Agreement for September 2004

REGIONAL COOPERATION

.....

MULTILATERAL COOPERATION

.....

THE STABILITY PACT

.....

III.

GLOSARI

U glosarima su abecedno navedena imena ministarstava i tijela javne vlasti, među kojima ima i institucija koje danas više ne postoje ili su promijenile ime. Međutim, budući da se u tekstovima i one pojavljuju, ovdje su spomenute kako bi se njihova imena ujednačeno prevodila na engleski.

Posebno napominjemo da pažljivo slijedite ne samo prijevod naziva već i način pisanja, odnosno upotrebu velikih / malih slova, interpunkciju itd. To se posebice odnosi na nazive vezane uz pravo. Naslovi se zakona pišu velikim slovima, prema pravilima pisanja naslova u engleskom jeziku. Međutim, naslovi se svih podzakonskih akata pišu tako da je veliko slovo samo prve sastavnice naslova, ostala su mala.

Prijevod navođenja članaka, stavaka itd. treba slijediti hrvatski način pisanja (Article 5, paragraph 1).^đ Ni u kojem se slučaju ne smije preuzeti navođenje iz tekstova pravne stečevine EU-a, tj. Art. 5(1)!

1. TERMINI VEZANI UZ JAVNU VLAST

1.1. MINISTARSTVA

hrvatski	kratica	engleski	kratica
Ministarstvo europskih integracija	MEI	Ministry of European Integration	MEI
Ministarstvo financija	MFIN	Ministry of Finance	MF
Ministarstvo gospodarstva	MINGO	Ministry of the Economy	ME
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	MGRIP	Ministry of the Economy, Labour and Entrepreneurship	MELE
Ministarstvo hrvatskih branitelja domovinskog rata	MHB	Ministry of the Croatian Homeland War Veterans	MCHWW
Ministarstvo javnih radova, obnove i graditeljstva	MJROG	Ministry of Public Works, Reconstruction and Construction	MPWRC
Ministarstvo kulture	MINK	Ministry of Culture	MC
Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	MMTPR	Ministry of the Sea, Tourism, Transport and Development	MSTTD
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	MOBIMS	Ministry of the Family, Veterans' Affairs and Intergenerational Solidarity	MFVAIS
Ministarstvo obrane	MORH	Ministry of Defence	MD
Ministarstvo obrazovanja i sporta	MOS	Ministry of Education and Sports	MES
Ministarstvo obrta, malog i srednjeg poduzetništva	MOMSP	Ministry of Crafts, Small and Medium-sized Enterprises	MCSME
Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva	MPŠ	Ministry of Agriculture and Forestry	MAF
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	MPŠIVG	Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management	MAFWM
Ministarstvo pomorstva, prometa i veza	MPPV	Ministry of Maritime Affairs, Transport and Communication	MMATC
Ministarstvo pravosuđa	MP	Ministry of Justice	MJ
Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	MPULS	Ministry of Justice, Public Administration and Local Self-Government	MJPALSG
Ministarstvo rada i socijalne skrbi	MRSS	Ministry of Labour and Social Welfare	MLWS
Ministarstvo turizma	MT	Ministry of Tourism	MT
Ministarstvo unutarnjih poslova	MUP	Ministry of the Interior	MI
Ministarstvo vanjskih poslova	MVP	Ministry of Foreign Affairs	MFA
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	MVPEI	Ministry of Foreign Affairs and European Integration	MFAEI
Ministarstvo za europske integracije	MEI	Ministry for European Integration	MEI

hrvatski	kratica	engleski	kratica
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog planiranja i graditeljstva	MZOPU	Ministry of Environmental Protection, Physical Planning and Construction	MEPPPC
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	MZOPUIG	Ministry of Environmental Protection, Physical Planning and Construction	MEPPPC
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	MZSS	Ministry of Health and Social Welfare	MHSW
Ministarstvo znanosti i tehnologije	MZT	Ministry of Science and Technology	MST
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	MZOS	Ministry of Science, Education and Sports	MSES

1.2. ŽUPANIJE

hrvatski	engleski
1. Zagrebačka županija	1. Zagreb County
2. Krapinsko-zagorska županija	2. Krapina-Zagorje County
3. Sisačko-moslavačka županija	3. Sisak-Moslavina County
4. Karlovačka županija	4. Karlovac County
5. Varaždinska županija	5. Varaždin County
6. Koprivničko-križevačka županija	6. Koprivnica-Križevci County
7. Bjelovarsko-bilogorska županija	7. Bjelovar-Bilogora County
8. Primorsko-goranska županija	8. Primorje-Gorski Kotar County
9. Ličko-senjska županija	9. Lika-Senj County
10. Virovitičko-podravska županija	10. Virovitica-Podravina County
11. Požeško-slavonska županija	11. Požega-Slavonia County
12. Brodsko-posavska županija	12. Brod-Posavina County
13. Zadarska županija	13. Zadar County
14. Osječko-baranjska županija	14. Osijek-Baranja County
15. Šibensko-kninska županija	15. Šibenik-Knin County
16. Vukovarsko-srijemska županija	16. Vukovar-Srijem County
17. Splitsko-dalmatinska županija	17. Split-Dalmatia County
18. Istarska županija	18. Istra County
19. Dubrovačko-neretvanska županija	19. Dubrovnik-Neretva County
20. Međimurska županija	20. Međimurje County
21. Grad Zagreb	21. The City of Zagreb

1.3. RADNA MJESTA, POLOŽAJI I USTROJSTVENE JEDINICE U TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE

hrvatski	engleski
administrativni referent	administrative assistant
administrativni tajnik	administrative secretary
administrativni tajnik ministra	minister's administrative secretary
daktilograf	typist
direkcija	state directorate
državni službenik	civil servant
državni tajnik	state secretary
dužnosnik	official
ekonom	procurement clerk
gradonačelnik	mayor
gradsko poglavarstvo	city government
informatički referent	IT clerk
informatički savjetnik	IT adviser
informatički suradnik	IT officer
inspektor	inspector
inspektor II. vrste	inspector II
kabinet (ministra/ravnatelja itd.)	office (of the minister/director, etc.)
lokalna samouprava	local self-government
ministar	minister
ministar (npr.) obrane	minister of defence
načelnik odjela	head of department
odjel	department
odjel za opću upravu	general administration department
odjeljak	unit
odsjek	section
općinski načelnik	municipal prefect
općinsko poglavarstvo	municipal government
pododsjek	subsection
policijski službenik	police officer
položaj I. vrste	I grade position
položaj II. vrste	II grade position

hrvatski	engleski
pomoćnik ministra	assistant minister
pročelnik županijskog ureda	head of county office
računovodstveni referent	accounting clerk
radno mjesto I. vrste	I grade post
radno mjesto II. vrste	II grade post
ravnatelj	director
samostalni upravni referent	senior administrative clerk
sektor	sector
služba	service
stručni referent	clerk
stručni savjetnik	adviser
stručni suradnik	expert assistant
tajnik kabineta (ministra)	head of (minister's) office
tajnik ministarstva	secretary general
tijelo državne uprave	state administration body
uprava (u ministarstvu)	directorate
upravni referent	junior administrative clerk
upravni savjetnik	administrative adviser
viši informatički referent	senior IT clerk
viši informatički savjetnik	senior IT adviser
viši inspektor	senior inspector
viši stručni referent	senior clerk
viši stručni savjetnik	senior adviser
viši upravni referent	administrative clerk
viši upravni savjetnik	senior administrative adviser
vježbenik	trainee
voditelj istražnog odjela	head of the investigation department
voditelj odjeljka	head of unit
voditelj odjeljka računovodstvenih poslova	head of accounting unit
voditelj odsjeka	head of section
voditelj pododsjeka	head of subsection
voditelj radionice	workshop manager
zamjenik ministra	deputy minister

hrvatski	engleski
župan	county prefect
županijska skupština	county assembly
županijsko poglavarstvo	county government

1.4. ABECEDNI GLOSAR TERMINA VEZANIH UZ JAVNU VLAST

hrvatski	kratica	engleski	kratica
Agencija za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja	HAGENA	Agency for the Supervision of Pension Funds and Insurance Companies	HAGENA
Agencija za posredovanje i promet nekretninama	APN	Agency for Transactions and Mediation in Immovable Properties	ATMIP
Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama	APN	Agency for Transactions and Mediation in Immovable Properties	ATMIP
Agencija za promicanje izvoza i ulaganja	APIU	Agency for Export and Investment Promotion	AEIP
Agencija za zaštitu okoliša	AZO	Croatian Environment Agency	CEA
Agencija za zaštitu osobnih podataka	AZOP	Personal Data Protection Agency	PDPA
Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	AZTN	Croatian Competition Agency	CCA
Centar za ljudska prava		Human Rights Centre	
Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	DAB	State Agency for Deposit Insurance and Bank Rehabilitation	DAB
Državna geodetska uprava	DGU	State Geodetic Directorate	SGD
Državna uprava za vode	DVU	National Water Directorate	NWD
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	DUZS	National Protection and Rescue Directorate	NPRD
Državni hidrometeorološki zavod	DHMZ	Meteorological and Hydrological Service (of Croatia)	MHSC
Državni inspektorat	DI	State Inspector's Office	SIO
državni odvjetnik		state attorney	
državni pravobranitelj		state ombudsman	
Državni ured za reviziju		State Audit Office	
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	DZIV	State Intellectual Property Office	SIPO
Državni zavod za mjeriteljstvo	DZM	State Office for Metrology	SOM

hrvatski	kratica	engleski	kratica
Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo	DZNM	State Office for Standardisation and Metrology	SOSM
Državni zavod za nuklearnu sigurnost	DZNS	State Office for Nuclear Safety	SONS
Državni zavod za statistiku	DZS	Central Bureau of Statistics	CBS
Državni zavod za zaštitu od zračenja	DZZZ	State Institute for Radiation Protection	SIRP
Državni zavod za zaštitu prirode	DZZP	State Institute for Nature Protection	
Državno odvjetništvo Republike Hrvatske		State Attorney's Office of the Republic of Croatia	SAO
Državno sudbeno vijeće	DSV	State Judiciary Council	
Financijska agencija	FINA	Financial Agency	FINA
Fond za naknadu oduzete imovine		Fund for the Compensation of Expropriated Property	
glavni državni revizor		auditor general	
Hrvatska agencija za malo gospodarstvo	HAMAG	Croatian Agency for Small Business	HAMAG
Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga	HANFA	Croatian Financial Services Supervisory Agency	HANFA
Hrvatska agencija za nadzor mirovinskih fondova	HAGENA	Croatian Agency for the Supervision of Pension Funds	HAGENA
Hrvatska akademska i istraživačka mreža Σ CARNet	CARNet	Croatian Academic and Research Network	CARNet
Hrvatska akreditacijska agencija	HAA	Croatian Accreditation Agency	CAA
Hrvatska banka za obnovu i razvitak	HBOR	Croatian Bank for Reconstruction and Development	HBOR
Hrvatska gospodarska komora	HGK	Croatian Chamber of Economy	CCE
Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija	HIDRA	Croatian Information Documentation Referral Agency	HIDRA
Hrvatska narodna banka	HNB	Croatian National Bank	CNB
Hrvatska obrtnička komora	HOK	Croatian Chamber of Trades & Crafts	CCTC
Hrvatski centar za razminiranje	HCR	Croatian Mine Action Centre	HCR
Hrvatski državni sabor		Croatian National Parliament	
Hrvatski fond za privatizaciju	HFP	Croatian Privatization Fund	CFP
Hrvatski geodetski institut	HGI	Croatian Geodetic Institute	CGI
Hrvatski hidrografski institut	HHI	Hydrographic Institute of the Republic of Croatia	HHI
Hrvatski mjeriteljski institut	HMI	Croatian Metrology Institute	CMI

hrvatski	kratica	engleski	kratica
Hrvatski sabor		Croatian Parliament	
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	HZMO	Croatian Pension Insurance Institute	HZMO
Hrvatski zavod za norme	HZN	Croatian Standards Institute	CSI
Hrvatski zavod za zapošljavanje	HZZ	Croatian Employment Service	HZZ
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HZZO	Croatian Institute for Health Insurance	HZZO
istražni sudac		investigating judge, investigating magistrate	
javni bilježnik		public notary	
kolegij Državnog odvjetništva		collegiate body of the State Attorney's Office	
Komisija za vrijednosne papire		Croatian Securities Commission	
općinski sud		municipal court	
predraspravno vijeće		pre-trial chamber	
predsjednik Hrvatskoga sabora		President of the Croatian Parliament	
predsjednik Republike Hrvatske		President of the Republic of Croatia	
predsjednik suda		Court President	
predsjednik vlade		President of the Government	
prekršajni sud		minor offence court	
pučki pravobranitelj		ombudsman	
Sabor Republike Hrvatske		Parliament of the Republic of Croatia	
Središnji državni ured za e-Hrvatsku	SDUeH	Central State Administrative Office for e-Croatia	CSAOeC
Središnji državni ured za razvojnu strategiju	SDURS	Central State Administrative Office for the Development Strategy	CSAODS
Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom	SDUUDI	Central State Administrative Office for State Property Management	CSAOSPM
Središnji državni ured za upravu	SDUU	Central State Administrative Office for Public Administration	CSAOPA
Središnji registar osiguranika	REGOS	Central Registry of Insured Persons	REGOS
stručno usavršavanje		professional training	
strukovno usavršavanje		vocational training	
sudski registar		court register	
sudsko vijeće		court chamber	
trgovački sud		commercial court	
udruga (nevladina)		non-governmental organisation	NGO

hrvatski	kratica	engleski	kratica
Uprava vodnog gospodarstva		Water Management Directorate	
Upravni sud Republike Hrvatske		Administrative Court of the Republic of Croatia	
Ured Predsjednika Republike Hrvatske		Office of the President of the Republic of Croatia	
Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske		Office of the President of the Government of the Republic of Croatia	
Ured pučkog pravobranitelja		Ombudsman's Office	
Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju		Office for Internal Supervision	
Ured za javnu nabavu		Public Procurement Office	
Ured za ljudska prava		Office for Human Rights	
Ured za nacionalne manjine		Office for National Minorities	
Ured za odnose s javnošću		Public Relations Office	
Ured za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske		General Administration Office of the Croatian Government and Parliament	
Ured za protokol Vlade Republike Hrvatske		Office for Protocol	
Ured za ravnopravnost spolova		Office for Gender Equality	
Ured za socijalno partnerstvo		Office for Social Partnership	
Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga		Office for Prevention of Drugs Abuse	
Ured za udruge		Office for Cooperation with NGOs	
Ured za zakonodavstvo	UZZ	Legislation Office	
Ustavni sud		Constitutional Court	
Visoki prekršajni sud		High Court of Minor Offences	
Visoki trgovački sud		High Commercial Court	
vještak		expert witness	
vježbenički staž		trainee internship	
Vlada Republike Hrvatske	VRH	Government of the Republic of Croatia	GRC
Vrhovni sud Republike Hrvatske		Supreme Court of the Republic of Croatia	
Zastupnički dom		House of Representatives	
Županijski dom		House of Counties	
županijski sud		county court	

2. TERMINI VEZANI UZ PRAVO

2.1. PRAVNI AKTI I DIJELOVI PRAVNIH AKATA

hrvatski	engleski
alineja	indent
članak	article
deklaracija	declaration
dio	part
dispozitiv	dispositive part (of a document)
dodatak	annex (to...)
državni proračun	state budget
glava	title
ispravak zakona ...	corrigendum to the act on...
izreka (dispozitiv)	dispositive part
konačni prijedlog zakona	final proposal of an act
konvencija	convention
međunarodni sporazum	international agreement
međunarodni ugovor (MU)	(international) treaty (IT)
memorandum o razumijevanju	memorandum of understanding (MoU)
modus vivendi	modus vivendi
nacrt prijedloga zakona	draft proposal of an act
naputak	instruction
naredba	order
naslov	heading
odjeljak	section
odluka	decision
odredba	provision
odsjek	subsection
okvirna odluka	framework decision
okvirni sporazum	framework agreement
opće odredbe	general provisions
podnaslov	subheading
podnesak	petition, motion, pleading

hrvatski	engleski
podstavak	subparagraph
poglavlje	chapter
poslovník	rules of procedure
povelja	charter
pravilnik	ordinance
preporuka	recommendation
presuda	judgment, judicial decision
prijedlog zakona	proposal of an act
prijelazne i završne odredbe	transitional and final provisions
prilog	annex; schedule (<i>a list or table enumerating the matters referred to in the instrument</i>)
priznanje odlukom	recognition by decision
priznanje poveljom	recognition by charter
priznanje zahvalnicom	recognition by expression of gratitude
protokol	protocol
razdjel	division
razmjena nota	exchange of notes
razmjena pisama	exchange of letters
rezolucija	resolution
rješenje	decision
sporazum	agreement
statut	statute
stavak	paragraph
točka	item, point (<i>ovisno o grafičkom obliku</i>)
ugovor	contract
ukaz	decree
upravni akt	administrative act
uredba	regulation
ustav	constitution
ustavni zakon	constitutional act
vjerodostojno tumačenje zakona	authoritative interpretation of act
zaključak	conclusion
zakon	act (<i>pojedinačni pravni akt</i>); law (<i>zakon općenito, kao grana prava</i>)

hrvatski	engleski
zakon o izmjenama i dopunama zakona ...	Act on Amendments to the Act on ...
zapisnik	record, minutes

2.2. PRAVNI TERMINI, IZRAZI I FORMULACIJE

hrvatski	engleski
administrativno izvršenje (rješenja)	administrative enforcement (of a decision)
ako	if, provided, where
ako drugačije ne proizlazi iz okolnosti	unless the circumstances indicate otherwise
akt	legal act, official document
bez obzira na	notwithstanding
bez obzira na to	regardless of whether
bez odlaganja	without delay
bilješka	note
biti dopušteno	be admissible (<i>procedural law</i>); be permitted (<i>substantive law</i>)
biti odgovoran	be liable
biti ovlašten	be authorised to, be empowered to, have the power to
boravište	(temporary) residence
branitelj	defence counsel
briše se u cijelosti	is deleted in its entirety
broj spisa	file number
činjenično stanje	factual situation
članak 8. mijenja se i glasi	Article 8 is amended to read
dani zakonom	conferred by law
dati	confer
dati ovlaštenje	authorisation is granted by (eg. the minister)
dati zahtjev za pokretanje postupka ocjene ustavnosti	submit a request for constitutional review
direktna diskriminacija	direct discrimination
djelatnost	activity

hrvatski	engleski
djelokrug	scope, subject matter
dodaje se iza riječi	is inserted after the words
domaće zakonodavstvo	domestic legislation
donesen (pravni akt)	adopted, passed
donesen (zakon)	passed, enacted
donijeti (zakon)	pass, enact
donijeti odluku (pravni akt)	issue a decision, render a decision
donijeti rješenje	issue a decision, render a decision
dosadašnji stavci 3. i 4. postaju	former paragraphs 3 and 4 become
dostavnica	delivery note
dosuditi	award
drugostupanjski	second instance
drugostupanjsko tijelo	second instance institution
držatelj stvari, prostorija ili zemljišta	holder / possessor of things, premises or land
državljanstvo	nationality
dužan je	shall (<i>used in legislation to express „has a duty to”</i>); is obliged to
dužnosnik suda	official of the court
dvostupnjevanost postupka	two-instance proceedings
fizička osoba	natural person
globa	fine
imati pravo	have the right to, be entitled to
inspekcijski nadzor	inspectional supervision
inspekcijsko rješenje	inspection decision
institucija	institution
isključiva nadležnost	exclusive jurisdiction
isprava	document
ispuniti obavezu	perform one's duty, perform one's obligation
isteći	expire
iz stavka 1. ovoga članka...	referred to in paragraph 1 of this Article...
iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi	after paragraph 4, a new paragraph 5 is added which reads
izdati rješenje	issue a decision, render a decision

hrvatski	engleski
izjasniti se	make statement(s)
izjava	statement
izjaviti žalbu	lodge an appeal
izmijeniti	amend
iznimno od	an exception to
izricanje kazne	sentence, pronounce the sentence
izuzeće	exemption
izvesti dokaze	present evidence
izvid	investigation
izvršenik	enforcee
izvršenje	execution, enforcement
izvršenje odluke	enforcement of a decision
izvršenje rješenja	enforcement of a decision
izvršiti	execute, enforce; perform
izvršno tijelo	executive body
izvršnost	enforceability
izvršnost rješenja	enforcement of a decision
javna isprava	public document
javna ovlast	public authority
kako je predviđeno ovim Zakonom	as provided by this Act
kazna	sanction, punishment, penalty
kaznena odgovornost	criminal responsibility, criminal liability
kazneno djelo	crime
kazneno pravo	criminal law
klasa	class
klasifikacijska oznaka	classification, designation
konačno	final
konačno rješenje	final decision
konačnost	finality
materijalna istina	factual truth, plain truth
materijalne odredbe	substantive provisions
materijalni dokaz	substantive evidence

hrvatski	engleski
materijalni zakon	substantive act
materijalno pravo	substantive law
matična knjiga	register (of births / deaths / marriages)
međunarodni akt	international instrument
mišljenje	opinion
mišljenje (npr. vještaka, institucije)	expert opinion
mjesna nadležnost	ratione territori, territorial jurisdiction, territorial competence
mjesno nadležna tijela	authorities with territorial jurisdiction, territorially competent authorities
mjesto počinjenja	place of perpetration, place where the act occurred
molba	application
mora	must, shall
može se	may
na odgovarajući način	accordingly
na odgovarajući se način primjenjuju odredbe	apply the provisions accordingly
na temelju	on the ground, on the basis
na temelju ovoga zakona	by this Act
na zahtjev	upon the request of
nacionalnost	national affiliation, ethnicity
nacrt	draft
nadležan	competent
nadležno državno tijelo	competent state authority
nadležno izvršno tijelo	competent executive authority
nadležno ministarstvo	competent ministry
nadležno tijelo uprave	competent administration authority
nadležnost	jurisdiction; competence
nadoknaditi štetu	indemnify, compensate damages
nadoknaditi troškove	reimburse costs
nadzor	supervision
nagodba	settlement
nagrada	remuneration (<i>novčana</i>); award
nahođenje (sloboda odluke)	discretion

hrvatski	engleski
naknada štete	indemnification, compensation
nalagati	impose
namještenik suda	employee of the court
narediti usmenim rješenjem	give a verbal order
Narodne novine Republike Hrvatske (NN)	Official Gazette of the Republic of Croatia (OG)
naziv zakona	title of act
ne dovodeći u pitanje	without prejudice to
ne može se	may not
ne prestaje	does not expire
ne smije	shall not (as a legal prohibition)
ne treba	need not; must not
nema smrtne kazne (npr. u Ustavu)	there shall be no death penalty
nenadležan	lacking competence, lacking jurisdiction
neovisno o	notwithstanding
nije dopušteno	may not; it is not admissible
nije potrebno	need not; must not
ništavno	null and void
ništavnost	nullity
nitko	no person
novčana kazna	fine
novčana naknada	monetary remuneration
obavijest	notification
obustava izvršenja	stay of execution, stay of enforcement
obvezan je	shall (<i>as a legal command</i>)
obvezan je	is obliged to, has a duty to
obvezujuće	binding
ocijeniti ustavnost zakona	review the constitutionality of an act
ocjena dokaza	evaluation of evidence
očevidnik	inquest register
odgoda izvršenja	postponement of execution, delay of execution
odlučiti	rule, decide, adjudicate
odreći se svih pravnih lijekova	waive all remedies

hrvatski	engleski
odrediti	determine, establish, stipulate, lay down, set out
odrediti pritvor	order custody
određuje se zakonom	laid down by law
odricanje od žalbe	waiver of appeal
odstupajući od	by way of derogation from
odustajanje od žalbe	withdrawal of appeal
oduzeti ovlaštenje	authorisation is revoked by (eg. the minister)
odvjetnik	attorney-at-law, counsel, solicitor, barrister
okrivljenik	accused (<i>prior to trial</i>)
opći akti ustanova	general legal acts of institutions
opoziv	repeal
opozvati	revoke; impeach; dismiss, recall
opozvati uvjetnu osudu	revoke a conditional sentence
opseg	scope
opunomoćenik	authorised legal representative
organski zakon	organic act
osim ako je to zakonom predviđeno	unless provided by law / that Act
osim ako nije drugačije propisano	unless otherwise provided
osim kad zakon određuje drugačije	unless otherwise provided by law
osnovna načela	fundamental principles
osporiti	contest
otpravak	communication
ovim Zakonom uređuje se	this Act regulates
ovjera	verification
ovjeriti	certify
ovlast	authority; power
ovlastiti	authorise, empower
ovlaštena osoba	authorised person, legal representative
ovlaštena službena osoba	authorised official
ovlaštenje	authorisation
pisana izjava	written statement
pisana obavijest	written notification

hrvatski	engleski
pisano obavijestiti	notify in writing
po pravu nadzora	by right of supervision
po službenoj dužnosti	ex officio; by virtue of the office
po službenom položaju	ex officio; by virtue of the office
pobliže se uređuje	shall be further regulated
počinitelj	perpetrator
počinitelj kaznenog djela	offender
podići optužnicu	issue an indictment, indict
podložno	subject to
podnijeti	file, lodge, submit
podnijeti zahtjev	submit an application / request
podnijeti žalbu	lodge a complaint
poduzeti mjere	take measures
poduzimati radnju	take action
podzakonski propisi	subordinate regulations / legislation (<i>šire značenje</i>)
pokrenuti postupak	institute proceedings
pokrenuti postupak ocjene ustavnosti	initiate constitutional review
pokrenuti upravni spor	initiate / institute administrative dispute
polje primjene	scope of application
pomoć	aid, assistance
poništiti	annul, avoid, cancel
posebni zakon	special law; <i>lex specialis</i>
poslovno sposoban	legal capacity; capacity to contract
postaviti za uvjet	stipulate
postupak	procedure, proceedings
postupak izvršenja	enforcement procedure
postupovna pitanja	procedural matters
postupovno pravo	procedural law
potpuno poslovno sposoban	full legal capacity; full capacity to contract
potpuno sposoban	fully capable
povjeriti (nekomu nešto)	entrust (with)
prava i obveze	rights and duties / obligations

hrvatski	engleski
prava određena zakonom	rights laid down by law
pravna osoba	legal person
pravna pomoć	legal aid
pravne posljedice	legal consequences
pravni lijek	legal redress; legal remedy
pravni položaj	legal status
pravni učinak	legal effect
pravo vlasništva	right of ownership
pravo žalbe	right of appeal
pravodobnost	in due time
pravomoćna presuda	judgment with final force and effect, non-appealable, res judicata
pravomoćnost rješenja	decision with final force and effect
prebivalište	permanent residence
predmet	matter
predmet br. ... (npr. sudski)	case no ...
predvidjeti (zakonom)	provided, prescribed
prekid postupka	stay of proceedings
prekršaj	minor offence
prekršaj (u kaznenom pravu)	misdemeanour
prekršajna prijava	minor charges
prekršajni nalog	minor offence warrant
prema članku ...	pursuant to Article ...
prestati važiti	expire
prijedlog	proposal
primijeniti	apply, applicable
primjenjuje se	applies; shall apply
priopćenje	communication
prisilne mjere	coercive measures, enforcement measures
pristojba	fee
priveden	taken into custody
privremeni zastupnik	temporary proxy, authorised legal representative

hrvatski	engleski
privremeno rješenje	interim decision
priznanje	recognition
priznati	recognise
procesna nesposobnost (stranke)	incapacity to sue and be sued; incapacity to act as a party
procesna sposobnost (stranke)	capacity to sue and be sued; capacity to act as a party
pročišćeni tekst	revised text
proglasiti rješenje ništavnim	declare the decision null and void
progon kaznenih djela	prosecution of criminal offences
progon za kaznena djela	prosecution for criminal offences
prometni prekršaj	traffic violation
promijeniti	amend
propisati	stipulate
propisi	provisions; rules and regulations
propisi koji još nisu usvojeni	pending legislation
propisi o organizaciji tijela	provisions on the organisation of an authority
propisi temeljeni na zakonu	regulations based on law
propisno	duly, as prescribed
provedbeni propisi	implementing regulations / legislation (u općem značenju)
provesti	implement, enforce
provoditi postupak (u značenju: slijediti administrativni postupak)	follow the procedure
prvostupanjski	first instance
prvostupanjsko rješenje	first-instance decision
punomoć	power of attorney
punomoćnik	authorised person, legal representative
radi očuvanja prava	in the interest of safeguarding rights
redarstvene vlasti	police authorities
riješiti	take a decision, decide; settle, resolve
riješiti (o nečemu)	decide (in a matter)
rješenje (u upravnom sporu)	(administrative) decision
rješenje doneseno o žalbi	decision under appeal

hrvatski	engleski
rješenje kojim se odlučuje ...	decision ruling that ...
rješenjem narediti	order by decision
rok	time limit, deadline
skraćeni postupak	summary procedure
službena evidencija	official records
službena opažanja	official observations
službena osoba	officer
Službeni list SFRJ	Official Journal of the SFRY
službeni referat	official paper
smatra se	considered as, deemed to be
smrtna kazna	death penalty, capital punishment
spis	file
spis predmeta	case file
spor	dispute
sposobnost	capacity
stavak 2. briše se	paragraph 2 is deleted
stavlja se zarez i dodaju se riječi	a comma is inserted and is followed by the words
stupanje na snagu	entry into force
stupanjem na snagu ove Naredbe...	by virtue of the entry into force of this Order...
stupiti na snagu	enter into force
stvarna nadležnost	ratione materiae, subject-matter jurisdiction
sudbena ovlast	judiciary powers
sudbena vlast	judiciary
suglasnost (npr. roditelja)	consent (of parents)
suglasnost (npr. Sabora)	(parliament's) approval
sukladno zakonu	in accordance with the law; lawful; lawfully
sukob nadležnosti	conflict of jurisdiction
suprotan	contrary to
svojstvo	capacity
temeljem	pursuant to
tijelo	body
tužitelj	plaintiff

hrvatski	engleski
u daljnjem tekstu:	hereinafter:
u dobroj vjeri	in good faith, bona fide
u granicama ovlaštenja	within the limits of one's powers, intra vires
u određenom roku	within the specified time / prescribed timelimit
u okviru posebnih odredbi	in compliance with special provisions
u okviru svojeg područja i djelokruga	within the limits of their jurisdiction and scope
u potpunosti poštovati	fully comply with
u skladu s odredbama čl. ...	in accordance with the provisions of Article ...; pursuant to Article ...
u smislu	in terms of
u smislu članka 7. stavka 2.	within the meaning of the second paragraph of Article 7
u smislu ove direktive	for the purpose of this Directive
u smislu ovog Zakona	for the purpose of this Act; within the meaning of this Act (<i>ovisno o smislu</i>)
u smislu stavka 1. ovog članka	within the meaning of paragraph 1 of this Article...
ukidanje	annulment
ukinuće	repeal
ukinuti	repeal, abolish; annul
ukinuti rješenje	abolish the decision
umjesto	in lieu of
upravna pristojba	administrative fee
upravni postupak	administrative procedure
upravni spor (može se pokrenuti)	administrative dispute (may be initiated / instituted)
uputa o pravnom lijeku	instruction on legal redress / legal remedy
uredba	regulation
urediti (zakonom)	regulate; lay down by law, provide by law
urudžbeni broj	register number, reg. no
usprkos	notwithstanding
ustavna tužba	constitutional complaint
ustavnost	constitutionality
uvjetna osuda	conditional sentence
uz (prethodnu) suglasnost	subject to (prior) approval by
uz izrečene uvjete	subject to the conditions stated

hrvatski	engleski
važiti	apply, be in force, be valid
vijeće od pet sudaca	panel of five judges
vlastoručno (v.r.)	manu propria (m.p.); personally signed
vodeći pritom računa	taking into consideration, must thereby consider, having regard to
vrijediti	apply, be in force, be valid
zabranjuje se	it is prohibited
zadržati izvršenje rješenja	suspend execution of the decision
zadržavati pravo	reserve the right
zahtjev	claim; application; request; motion
zahtjev za zaštitu zakonitosti	request for judicial review
zahvalnica	expression of gratitude
zaključno s	inclusive; until (and including)
Zakon o Act / Act on
zakon se primjenjuje	the act applies
zakonitost	legality
zakonom dopušteno	permitted by law; admitted by law
zakonom predviđen	provided by law
zakonski zastupnik stranke	legal representative of the party
zakonsko ovlaštenje	statutory authorisation
zamjenjuje se riječima	is replaced by the words
zastara	statute on limitation
znači / je	... means / is ... (in definitions)
žalba	appeal; complaint
žalba nije dopuštena	appeal not admitted
žalbeni postupci	appellate proceedings
žaliti se protiv	appeal against
žurnost postupanja	expeditious proceedings

3. TERMINI VEZANI UZ PREGOVORE ZA PRISTUPANJE REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

hrvatski	engleski
agenda/dnevni red/plan i program	agenda
analitički pregled	screening
analitički pregled i ocjena usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Zajednice	screening and assessment of the degree of harmonisation of the national legislation with the <i>acquis communautaire</i>
analitičko ispitivanje pravne stečevine EU-a	analytical examination of the <i>acquis</i>
bilateralna međuvladina konferencija	bilateral intergovernmental conference
bilateralni sastanak	bilateral meeting
Carinska unija (Poglavlje 29.)*	Customs union (Chapter 29)
članovi Pregovaračke skupine zaduženi za pojedina poglavlja pregovora	members of the Negotiating Team in charge of individual chapters
država članica	Member State (MS)
Državno izaslanstvo Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji	State Delegation of the Republic of Croatia for Negotiations on the Accession of the Republic of Croatia to the European Union
Ekonomska i monetarna politika (Poglavlje 17.)	Economic and monetary policy (Chapter 17)
Energetika (Poglavlje 15.)	Energy (Chapter 15)
faza objašnjavanja	explanatory phase
Financijske i proračunske odredbe (Poglavlje 33.)	Financial and budgetary provisions (Chapter 33)
Financijske usluge (Poglavlje 9.)	Financial services (Chapter 9)
Financijski nadzor (Poglavlje 32.)	Financial control (Chapter 32)
glavni pregovarač	Chief Negotiator
Informacijsko društvo i mediji (Poglavlje 10.)	Information society and media (Chapter 10)
Institucije (Poglavlje 34.)	Institutions (Chapter 34)
izravno/neizravno se primjenjuje	directly/indirectly applicable
Izvešće Europske komisije o napretku RH u procesu pridruživanja EU	Croatia Progress Report (issued by the European Commission)
Izvešće o analitičkom pregledu	Screening Report
jačanje administrativne sposobnosti	strengthening administrative capacity
Javne nabave (Poglavlje 5.)	Public procurement (Chapter 5)
komentari i preporuka	comments and recommendation
Koordinacija (Vlade) za ...	Coordinating Committee on ...
Koordinacija za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji	Coordinating Committee for the Accession of the Republic of Croatia to the European Union

* U radnim tekstovima se često navodi samo broj poglavlja bez njegovog punog naziva. N.B. - u hrvatskom jeziku stoji redni broj!

hrvatski	engleski
međuresorno radno tijelo Vlade Republike Hrvatske	Interdepartmental Working Body of the Government of the Republic of Croatia
Misija Republike Hrvatske pri Europskim zajednicama	Mission of the Republic of Croatia to the European Communities
Mišljenje Europske komisije o zahtjevu za članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji (Avis)	European Commission Opinion on the Application of Croatia for Membership of the European Union
Nacionalni odbor za praćenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji	National Committee for Monitoring the Accession Negotiations of the Republic of Croatia to the European Union
Nacionalni program Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji - 2006. godina (NPPEU 2006)	National Programme for the Integration of the Republic of Croatia into the European Union - 2006 (NPIEU 2006)
neobvezujuće	non-binding
neusklađeno	not aligned with
nositelj	competent authority
obrazložena preporuka	justified recommendation
Obrazovanje i kultura (Poglavlje 26.)	Education and culture (Chapter 26)
obvezujuće	binding
od dana stupanja Republike Hrvatske u EU	upon accession of the Republic of Croatia to the EU
odredbe Direktive... prenijet će se u zakonodavstvo Republike Hrvatske	the provisions of Directive.... will be transposed into Croatian legislation
odrednice za otvaranje poglavlja	benchmarks for the opening of the chapter
odrednice za zatvaranje poglavlja	benchmarks for the closure of the chapter
Okoliš (Poglavlje 27.)	Environment (Chapter 27)
opće napomene	general remarks
Ostala pitanja (Poglavlje 35.)	Other issues (Chapter 35)
Poduzetništvo i industrijska politika (Poglavlje 20.)	Enterprise and industrial policy (Chapter 20)
poglavlje	chapter
Poljoprivreda i ruralni razvitak (Poglavlje 11.)	Agriculture and rural development (Chapter 11)
Porezi (Poglavlje 16.)	Taxation (Chapter 16)
Potrebe Republike Hrvatske za stranom pomoći (2004 - 2006)	Pre-Accession Assistance Needs of the Republic of Croatia for 2004 - 2006 (PAAN (2004-2006))
Pravda, sloboda i sigurnost (Poglavlje 24.)	Justice, freedom and security (Chapter 24)
pravna stečevina EU-a	<i>acquis communautaire</i>
pravni/a savjetnik/ca glavnog pregovarača	Legal Adviser to the Chief Negotiator
Pravo intelektualnoga vlasništva (Poglavlje 7.)	Intellectual property law (Chapter 7)
Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga (Poglavlje 3.)	Right of establishment and freedom to provide services (Chapter 3)

hrvatski	engleski
Pravo trgovačkih društava (Poglavlje 6.)	Company law (Chapter 6)
Pravosuđe i temeljna ljudska prava (Poglavlje 23.)	Judiciary and fundamental rights (Chapter 23)
pregled po područjima	area breakdown
Pregovaračka skupina	Negotiating Team
Pregovaračka skupina za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji	Negotiating Team for the Accession of the Republic of Croatia to the European Union
pregovaračka stajališta	negotiating positions
pregovori o pristupanju	accession negotiations
prenijeti (npr. odredbe)	to transpose
preuzimanje pravne stečevine EU-a	transposing the <i>acquis communautaire</i>
prihvatanje pravne stečevine EU-a	accepting the <i>acquis communautaire</i>
pristupno partnerstvo	accession partnership
proces stabilizacije i pridruživanja	Stabilisation and Association Process (SAP)
Prometna politika (Poglavlje 14.)	Transport policy (Chapter 14)
Radna skupina Vijeća za proširenje	Council Enlargement Working Group
radna skupina za poglavlje (npr. 17. Ekonomska i monetarna unija)	working group for (eg. Chapter 17 Economic and Monetary Union)
radne skupine za pripremu pregovora po pojedinim poglavljima pravne stečevine Europske unije	working groups for the preparation of negotiations on the individual chapters of the <i>acquis communautaire</i>
Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata (Poglavlje 22.)	Regional policy and coordination of structural instruments (Chapter 22)
Ribarstvo (Poglavlje 13.)	Fisheries (Chapter 13)
rok provedbe	implementation deadline
savjetnik analitičar	Analyst-Adviser
savjetnik/ca za odnose s javnošću	Public Relations Adviser
savjetnik/ca za pitanja provedbe SSP-a	Adviser for issues concerning the implementation of the Stabilisation and Association Agreement (SAA)
sektorski	sectoral
Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika (Poglavlje 12.)	Food safety, veterinary and phytosanitary policy (Chapter 12)
Sloboda kretanja kapitala (Poglavlje 4.)	Free movement of capital (Chapter 4)
Sloboda kretanja radnika (Poglavlje 2.)	Freedom of movement for workers (Chapter 2)
Sloboda kretanja roba (Poglavlje 1.)	Free movement of goods (Chapter 1)
Socijalna politika i zapošljavanje (Poglavlje 19.)	Social policy and employment (Chapter 19)
Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)	Stabilisation and Association Agreement (SAA)

hrvatski	engleski
spособnost provedbe	implementation capacity
Statistika (Poglavlje 18.)	Statistics (Chapter 18)
status europskog građanina	European citizenship
struktura za pregovore	negotiating structure
sunositelj	co-competent authority
šef Misije Republike Hrvatske pri Europskim zajednicama	Head of Mission of the Republic of Croatia to the European Communities
tajnik/ica Pregovaračke skupine	Secretary of the Negotiating Team
Tajništvo Pregovaračke skupine	Secretariat of the Negotiating Team
Trans-europske mreže (Poglavlje 21.)	Trans-European networks (Chapter 21)
Tržišno natjecanje (Poglavlje 8.)	Competition policy (Chapter 8)
Ugovor o osnivanju Europske unije (UEU)	Treaty establishing the European Union (TEU)
Ugovor o osnivanju Europske zajednice (UEZ)	Treaty establishing the European Community (TEC)
Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji	Treaty of Accession of the Republic of Croatia to the European Union
Ured glavnog pregovarača	Office of the Chief Negotiator
Ured tehničke pomoći za razmjenu informacija	Technical Assistance Information Exchange Office (TAIEX)
usklađeno (s)	aligned/in line with
usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom EU-a	alignment of Croatian legislation with the <i>acquis communautaire</i>
Vanjska, sigurnosna i obrambena politika (Poglavlje 31.)	Foreign, security and defence policy (Chapter 31)
Vanjski odnosi (Poglavlje 30.)	External relations (Chapter 30)
većina odredi Direktive... ugrađena je u Zakon o...	the majority of the provisions of Directive... have been incorporated into the Act on...
voditelj radne skupine	Head of the Working Group
voditelj Ureda (glavnog pregovarača)	Head of Office (of the Chief Negotiator)
voditelj/ica Državnog izaslanstva	Head of the State Delegation
zamjenik glavnog pregovarača	Deputy Chief Negotiator
zamjenik voditelja Ureda (glavnog pregovarača)	Deputy Head of Office (of the Chief Negotiator)
zamjenik voditelja/ice Državnog izaslanstva	Deputy Head of the State Delegation
Zaštita potrošača i zdravlja (Poglavlje 28.)	Consumer and health protection (Chapter 28)
zemlja kandidatkinja	Candidate Country (CC)
zemlja potencijalni kandidat	potential candidate country
zemlja pristupnica	acceding country
Znanost i istraživanje (Poglavlje 25.)	Science and research (Chapter 25)

IV.

STYLE GUIDE FOR CROATIAN LEGISLATION

1. SPELLING

1.1. CONVENTIONS

British spelling and usage

Give preference in your work to British English usage. Where there is a choice, spelling should follow the first entry in the *Oxford English Dictionary*. Influences are crossing the Atlantic in both directions all the time (the spellings *program* and *disk* have become required British usage in data processing, for example).

Words that end in *-ise/-ize*

Both spellings are correct in British English. However, the *-ise* form is much more common. When translating Croatian legislation, the *-ise* form should be used.

Words that end in *-yse/-yze*

The *-yse* form for such words as *paralyse* and *analyse* is the only correct spelling in British English.

Digraphs

Keep the digraphs in *aetiology*, *caesium*, *foetus*, *oenology*, *oestrogen*, etc. (*etiology*, etc. are US usage), but note that a number of such words (e.g. *medieval*) are now normally spelt without the digraph in British English.

Words with *-ct/-x*

In *connection*, *reflection*, etc. use *-ct*. But note *complexion* and *flexion*, some of the few words ending in *-exion*.

Metric units

Write *gram*, *kilogram*, *litre*, *metre* (not *kilogramme*, *liter*). However, use *tonne* not *ton* (*ton* refers to the non-metric measure). Write *metre* for the unit of length, *meter* for measuring instruments.

Programme vs. program

Use *program* for computer software, *programme* elsewhere.

Plurals

For plurals of words of Latin origin, follow the list below:

addendum	addenda
apparatus.....	apparatus
appendix	appendices (<i>books</i>); appendixes (<i>anatomy</i>)
bacillus	bacilli
bacterium	bacteria
consortium	consortia
corrigendum	corrigenda

criterion	criteria
curriculum	curricula
focus	focuses; focal points; foci (<i>mathematics, science</i>)
formula	formulas (<i>politics</i>), formulae (<i>science</i>)
forum	fora or forums
genus	genera
index.....	indexes (<i>books</i>), indices (<i>science, economics</i>)
maximum.....	maximums or maxima
medium.....	media; mediums (<i>spiritualism</i>)
memorandum	memoranda
phenomenon	phenomena
plus.....	pluses
premium.....	premiums
referendum.....	referenda or referendums
spectrum	spectra (<i>science</i>), spectrums (<i>politics</i>)
symposium.....	symposia or symposiums

Words that end in *-able*

When adding *-able*, drop a final silent *-e* (*debatable*, *conceivable*), unless it affects the pronunciation of a preceding consonant (*changeable*, *traceable*); the only common exceptions are *sizeable* and *saleable*.

Confusion between English words

Guard against errors involving the words below:

dependent (adj.).....	dependant (noun)
license (verb).....	licence (noun)
counsel (verb).....	council (noun)
practise (verb).....	practice (noun)
principal (adj.).....	principle (noun - thought; approach)
principal (noun).....	= a person represented by an agent
stationary (adj.)	stationery (noun)

note also

dependence.....	dependency
all together (in a body).....	altogether (entirely)
discreet (prudent)	discrete (separate)
elicit (verb - draw forth).....	illicit (adj. - unlawful)

1.2. CAPITALISATION

Capitalise specific references, but lower-case general references.

Specific institutions

Capitalise all nouns and adjectives in designations of specific institutions, their subdivisions (directorates, departments, sections), committees, working parties and the like:

Ministry of European Integration
Ministry of Foreign Affairs and European Integration
Croatian Competition Agency
State Office for Standardisation and Metrology
Department for European Community Programmes

In cases where this rule would produce a long series of capitalised words, use discretion, especially where the name of a department, committee or programme reads more like a description of its function than a real title:

Committee for the adaptation to technical progress of the Directive on the introduction of recording equipment in road transport (tachograph).
Joint MAFWM/MEPPPC working party on forest and forest product statistics

Non-specific references

Use lower case for non-specific references:

The Ministry of Justice is one of the 13 *ministries*.
The European Affairs Committee is one of the *parliamentary committees*.
The Court of Justice rules on matters referred to it by *courts* or *tribunals* in the Member States.
It was decided to set up a number of *working groups*.

Legislative instrument

Capitalise references to specific acts, ordinances, regulations:

The Ordinance on measures for the control and eradication of honeybee diseases entered into force in 2004.
On 21 October 2003 the Croatian Parliament adopted the Chemicals Act.

but use lower case for general references:

It was felt that an act rather than an ordinance was the appropriate instrument.

Volume, chapter, section, article should have an initial capital when followed by a numeral, whereas *paragraph, subparagraph* and *item* should have a lowercase letter.

Payment of the tax referred to in Article 16, paragraph 2, item 4 of this Act...
The payment referred to in other articles...

Croatian legislation titles

Be aware that Croatian acts are capitalised in full, whereas ordinances, regulations, decisions, etc. are only capitalised in the first word.

Note the form of the title itself, i.e. how the position of the word *act* is optional whereas subordinate legislation has the obligatory form:

type of the legal act + on.....:

Act on the Croatian Chamber of Architects and Civil Engineers

but for shorter acts it is possible to pre-modify the word Act:

Road Traffic Safety Act
State Administration System Act
Public Procurement Act

Ordinance on the technical requirements and type-approval procedure relating to front fog lamps for motor vehicles and their trailers

Ordinance on measures for the control and eradication of brucellosis and conditions for establishing the health status of ovine and caprine herds in relation to brucellosis

Regulation on the limitations of use of radio frequencies

Regulation on the procedure for granting a concession on maritime demesne

Decision on the appointment of government officials in charge of the ISPA Programme management

NB: Note the difference between *secondary (acquis communautaire)* and *subordinate* legislation (Croatian legislation)

Official titles

Capitalise the titles of officials and their offices:

The current President of the Council is the Prime Minister of the Netherlands.

Director-General for Translation is Juhani Lönnroth.

Kolinda Grabar-Kitarović, the Minister of Foreign Affairs and European Integration, visited the Czech Republic yesterday.

NB: The word "Ministry" is usually followed by *of* something (see list in III.1.1.).

Ministry of ...

Ministers always have a responsibility *for* a particular area. However, *of* is more frequently used, therefore we have opted for *of*:

Minister of Foreign Affairs and European Integration

Minister of Defence

Minister of the Interior, etc.

Political entities

Capitalise references to specific political entities; use lower case when the reference is general, e.g.:

the (Croatian) Government	the Member States (of the EU)
the Baltic States	the State (where reference is to a specific state, e.g. the Republic of Croatia)

but

nation states	a matter for governments
the Croatian authorities	state-owned

Capitalise names of political parties and organisations:

the Socialist Group	the Liberal Party
---------------------	-------------------

but

a liberal	a conservative, etc.
-----------	----------------------

International agreements, conferences etc.

Follow the same specific/general rule for treaties, conventions, arrangements, understandings, protocols, etc.:

- Stabilisation and Association Agreement
- Treaty of Paris
- International Tin Agreement
- European Partnership
- Conference on Security and Co-operation in Europe

but

- by treaty
- under an agreement
- the parties agreed to a memorandum of understanding

NB: Titles of important international documents should normally be checked in the original. In such cases, back-translation is not an option, as for the titles as for the parts of these documents such as the titles of the chapters, subchapters, etc. Therefore, the basic documents concerning European Integration such as the European Partnership, SAA, National Programme for the Integration of the Republic of Croatia into the European Union, the Opinion on the application of Croatia for membership of the European Union (Avis) and similar are necessary as reference. Also, in references to the institutions or documents whose name has been changed, it is vital that the name in force at the time is used and not replaced by the new name.

Permanent and ad hoc bodies

Distinguish between the *Commission Delegation in the United States*, *the UK Commission*, etc. (permanent), and *delegation to a meeting* (ad hoc group of persons).

NB: The title *European Commission* is current usage, but in legal texts, the form *Commission of the European Communities* must be used.

Religious references

Capitalise references to religions and specific institutions: *the Roman Catholic Church*, *the Orthodox Patriarchy*, *St Michael's Church*; however, *the church charities* takes lower case.

Compass points

No capitals are used for *north*, *north-west*, *north-western*, etc. unless they form part of an administrative or political unit or a distinct regional entity. Hence *South Africa*, *Northern Ireland* but *southern Africa*, *northern France*. Note, however, *Central and Eastern European countries* (capitalised because the connotations are more political than geographic). Compass bearings are abbreviated with a capital and without a full stop (54°E).

Compound compass points are hyphenated and, in official designations, each part is capitalised (*South-West Germany*, *the North-West Frontier*); always abbreviate as capitals without space between the letters (*NWFrance*).

Proprietary names

Proprietary names (or trade names) are normally capitalised, unless they have become generic terms, such as *aspirin*, *gramophone*, *linoleum*, *nylon*, *celluloid*. Thus, capitalise registered trade names such as *Airbus*, *Boeing*, *Land-Rover*, *Polaroid*.

Place names

Capitalise all parts of recognised geographical names and political divisions: North Pole, Northern Ireland, River Plate, Scandinavian Peninsula, the Baltic States, Lower Bavaria.

Quotations

Start with a capital in running text only if the quotation is a complete sentence in itself:

Aristotle once said "Law is order, and good law is good order."

but

The American Government favours "a two-way street in arms procurement".

Derivations from proper nouns

Words derived from proper nouns usually take a capital (e.g. *Bunsen burner*, *degrees Fahrenheit*). Consult an up-to-date dictionary. However, not all such adjectives take a capital:

arabic (numerals)	french (chalk, polish, windows)
morocco (leather)	roman (type)

1.3. HYPHENS AND COMPOUND WORDS

General

Compounds may be written as two or more separate words, or with hyphen(s), or as a single word; many compounds have followed precisely those steps: (*data base* * *data-base* * *database*). Use hyphens sparingly but to good purpose: the phrase *crude oil production statistics* needs a hyphen to tell the reader whether 'crude' applies to the oil or to the statistics. Thus *crude-oil production statistics* (applies to the oil) and *crude oil-production statistics* (applies to the statistics).

Sometimes hyphens are essential to clarify the sense:

re-cover	recover
re-creation	recreation
re-form	reform
re-count	recount

Some examples

The rules for hyphenation are complex and not always helpful. The primary purpose of hyphenation should be to enhance clarity. Avoid overuse of hyphens. Compound terms used before a noun (attributively) tend to be hyphenated more frequently than similar terms used following the noun. Note the following examples:

well-known problem	broad-based programme
two-day meeting	user-friendly software
balance-of-payments policy	cost-of-living index
long-term investment	non-co-operation
large-scale project	

but

policy for the long term	production on a large scale
--------------------------	-----------------------------

Adverbs that end in *-ly*

In adverb-participle modifiers, no hyphen is used when the adverb ends in *-ly*.

a fully indexed pension	a beautifully phrased sentence
a broadly based programme	

Chemical terms

Note that open compounds designating chemical substances do not take a hyphen in the attributive position:

boric acid solution	sodium chloride powder
---------------------	------------------------

Prefixes

Prefixes are usually hyphenated in recent or ad hoc coinages:

anti-smoking campaign	co-responsibility levies	co-sponsor
ex-army	non-resident	non-flammable
pre-school	quasi-autonomous	

If prefixes are of Latin or Greek origin, however, they tend to drop the hyphen as they become established:

antibody	subcommittee	subparagraph
----------	--------------	--------------

Two-word terms are more resistant to losing the hyphen:

end-user	all-embracing	end-product
case-law	off-duty	off-market operations

but

endgame	waterproof	overalls
---------	------------	----------

Words with *co-* still retain the hyphen in British spelling:

co-operation	non-co-operation	co-ordinate
co-produce	co-administration	

Nouns formed from phrasal verbs

These are often hyphenated, but the situation is fluid and US usage (no hyphen) is increasingly being adopted in British English:

handout	takeover	comeback
but		
follow-up	run-up	spin-off

Present participles of phrasal verbs

When used attributively these are generally hyphenated:

cooling-off period	setting-up stage
--------------------	------------------

Avoiding double consonants and vowels

Hyphens are often used to avoid juxtaposing two consonants or two vowels:

aero-elastic	anti-intellectual	part-time
re-entry	re-examine	re-election

Hyphen omitted

As compounds become established, the hyphen is often omitted in frequently used words:

bookkeeping	macroeconomic	socioeconomic
radioactive	subsection	

Numbers and fractions

Numbers take hyphens when they are spelled out. Fractions take hyphens when used attributively, but not when used as nouns:

twenty-eight, two-thirds completed

but

an increase of two thirds

Prefixes before proper names

Prefixes before proper names are hyphenated:

pro-American	intra-Community	mid-Atlantic
trans-European (exception: transatlantic)		

Co-ordination of compounds

Hyphenated compounds should be co-ordinated as follows:

gamma- and beta-emitters	acid- and heat-resistant
hot- and cold-rolled products	

Where compounds are not hyphenated (closed compounds), they should not be coordinated but written out in full:

agricultural inputs and outputs	
minicomputers and microcomputers	
macrostructural and microstructural changes	prenatal and postnatal effects

or

macro- and micro-structural changes	pre- and post-natal effects
-------------------------------------	-----------------------------

not

macro- and microstructural changes pre- and postnatal effects

mini- and microcomputers agricultural in- and outputs

Closed compounds in technical texts

There are two major categories. Firstly, those that consist of pairs of short native English words:

sugarbeet groundwater foodstuffs yellowcake

wetfish shortgrasses

Secondly, there is the highly productive category of compounds derived from Greek or Latin stems:

keratoderma keratomalacia keratolytic phyllophaga phyllopod

2. PUNCTUATION

Do not feel bound by the punctuation of the original document, as far as the inner structure of a sentence is concerned. Punctuation rules and conventions vary from one language to another. However, as opposed to other categories of translating where sentences can be combined, cut and similar, when translating legal documents it is unacceptable to do so.

2.1. FULL STOP

Avoidance of double punctuation

If a sentence ends with an abbreviation that takes a full stop (e.g. "etc.") or a quotation complete in itself that ends in a full stop, question mark or exclamation mark before the final quotation marks, no further full stop is required:

Winston Churchill once said, "Numbers do not daunt us."

Headings

The full stop is normally deleted from headings. An exception is run-in side headings, which are followed by a full stop in English typographical practice.

Contractions

A full stop follows abbreviations unless the last letter of the word is included:

No Mrs Ltd

but

Co.

Latin abbreviations

Write all Latin abbreviations in roman type, followed by a full stop:

i.e. e.g. op. cit. ibid. et al. et seq.

exception

NB (see p. 98, 5.1.)

2.2. COLON

No preceding space

Colons should be closed up to the preceding word:

The United Kingdom comprises four countries: England, Wales, Scotland and Northern Ireland.

2.3. COMMA

Clarity

Rules for the use of the comma are vague and include many exceptions. Personal judgement is often required and should be guided by considerations of clarity.

Meaning of sentence changed

On occasion, the insertion or deletion of commas can completely change the meaning of a sentence:

The ambassador did not die as reported, (*i.e. the circumstances were different from those reported*)

The ambassador did not die, as reported, (*i.e. he is still living*)

Non-defining relative clauses

Non-defining relative clauses must be set off by commas to distinguish them from relative clauses that define the preceding noun:

The translations, which have been revised, can now be typed. (Adds detail — they have all been revised.)

The translations which have been revised can now be typed. (Defines the subset that is to be typed — only those that have been revised are to be typed.)

NB: In defining relative clauses, *that* often reads better than *which*: The translations that have been revised can now be typed.

Inserted phrases

Use two commas, or none at all, for inserted text.

Local self-governments may, in compliance with the provisions of this Act, issue binding regulations...

Strings of adjectives

Several adjectives all modifying a later noun but not each other should be separated by commas:

moderate, stable prices

Where the last adjective is part of the core, however, it is not preceded by a comma:

moderate, stable agricultural prices

Here, *moderate* and *stable* each separately modify the core *agricultural prices*.

2.4. BRACKETS

Square [] and round () brackets are not interchangeable.

2.5. DASH VS. HYPHEN

Hyphens are shorter than dashes. Both hyphens (-) and dashes (–) are available in modern word processors.

In Microsoft Word: the dash = Ctrl + num- (minus sign on the number keypad)

A hyphen is used to join co-ordinate or contrast pairs (*a current-voltage graph; the height-depth ratio*). These are not subject to hyphenation rules.

2.6. QUOTATION MARKS

Use quotation marks as sparingly as possible for purposes other than actual quotation.

NB: The official gazette of the Republic of Croatia is called *Narodne novine* and is often translated in many ways, in both italics and quotation marks. However, regardless of the original style, it SHOULD always be translated in this form:

Official Gazette + the number itself (words *No* and *Nos* are unnecessary, as is the comma)
e.g. Official Gazette 25/05 or OG 25/05

NB: Do not enclose titles of books, newspapers or foreign-language expressions in quotation marks, since they are usually displayed in italics.

Double vs. single quotation marks

Use double quotation marks as the first choice and single marks for quotations within these.

The Minister noted: "In the text of the new act 'a four-wheeled vehicle' means...".

2.7. APOSTROPHE

Words ending in -s

Common and proper nouns and abbreviations ending in -s form their singular possessive with -'s (the plural remains -s'), just like nouns ending in other letters.

Mr Jones's paper	hostesses' duties (plural)	a hostess's pay (singular)
UNIX's success	MS-DOS's outlook	Helios's future is uncertain

Note that some place names omit the apostrophe (*Earls Court, Kings Cross*). Possessives of proper names in titles (e.g. *Chambers Dictionary*) sometimes also omit the apostrophe. There is no apostrophe in *Achilles tendon*. See the *Oxford Writers' Dictionary* for individual cases.

Plurals of figures

Plurals of figures do not require an apostrophe:

Pilots of 747s undergo special training.

2.8. THE OBLIQUE or SOLDIUS

Alternatives, per, fractions

The oblique stroke, also known as the *diagonal*, *solidus* or *slash*, is used for alternatives (*and/or*), to mean "per" (*km/day*) and with fractions (*19/100*).

Years

Marketing years, financial years, etc. that do not coincide with calendar years are denoted by a forward slash, e.g. *2001/02*, which is 12 months, rather than by a dash, e.g. *2001-02*, which means two years.

3. ITALICS

Italics must not be used simultaneously with quotation marks. To cite quotations from books and periodicals, use quotation marks rather than italics.

NB: Always use italics with the phrase *acquis communautaire*.

Quotations

Quotations that are not being translated, such as the actual wording of other documents, should be placed in quotation marks without italicising the text. A translation of the quotation should follow in quotation marks, in square brackets.

U lijevom gornjem dijelu adresne strane malog paketa pošiljatelj je obvezan staviti oznaku „MALI PAKET” i svoju adresu.

The sender shall write the words "MALI PAKET" [SMALL PARCEL] and his/her address in the upper left-hand corner of the small parcel's address side.

4. NUMBERS

4.1. NUMBERS WRITTEN OUT

General rule

Both cardinal and ordinal numbers one to nine inclusive are written out in full,

one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine
first, second, third, fourth, fifth, sixth, seventh, eighth, ninth

Except in ranges:

9-11
Articles 19-21

This rule does not apply to statistical documents, where figures are preferred. Ordinal numbers 10 and above are expressed by means of superscript letters: 10th, 11th... 22nd, 23rd, 24th, etc.

- groups of three figures must be separated by a space (specific or fixed space if possible) and not a comma e.g. 300 000,
- years and page folios are written without a space, e.g. 1991, p. 2064,
- decimals are written with a full stop, not a comma e.g. 13.6.

NB: The comma is used in all languages, except English, to separate the whole numbers from the decimals. The whole numbers are presented in series of three, each series separated by a thin space (and not by a point). Decimals are grouped in a single block:

152231.324

Consistency

In deciding whether to write numbers as words or figures, the first consideration should be consistency within a document.

For a series of numbers in running text, use figures:

The ages of the eight members of the city council are 69, 64, 58, 54 (two members), 47, 45 and 35.

If there are several numbers applicable to the same category in a paragraph and numerals must be used for one of them then, for consistency's sake, numerals should be used for all the numbers in the paragraph:

There are 6 graduate students in the philosophy department, 56 in the classics department and 117 in...

With symbols and abbreviations

Always use figures with units of measurement denoted by symbols or abbreviations:

EUR 50 **or** fifty euro

250 kW **or** two hundred and fifty kilowatts

205 µg **or** two hundred and five micrograms

The converse does not hold, however; numbers qualifying units of measurement that are spelled out may be written with figures:

250 kilowatts 500 miles

Currencies

The kuna

Be very careful with Croatian currency. In legal texts only this form should be used according to the ISO code: HRK + the amount.

A fine in the amount of at least HRK 5 000.00 shall be imposed on a contractor who in respect of marking the road with traffic signs fails to comply with the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article.

NB: The name of the currency *kuna* is invariable (no plural)

The euro

According to the European Council conclusions reached in Madrid in December 1995, the single currency will be known as the 'euro'. The ISO code for the euro is EUR.

The euro is divided into 100 cent. In English the terms 'euro' and 'cent' are invariable (no plural).

NB: The euro sign € is only used in a limited number of promotional publications (e.g. key publications of the European Union). When translating Croatian texts the code EUR should be used.

Start of sentence

Do not start a sentence with a figure or a symbol followed by a figure. Either move it further back in the sentence, or write it out. Useful devices include inversions, such as:

In all...,

Of the total, 55 million ...

Currency abbreviation

The currency abbreviation precedes the amount and is followed by a space:

EUR 2 million

The currency symbol, however, if it must be used is closed up:

€2m

Currency written out

In running text, currencies are written in lower case:

two million euro

Currency sub-units

Use a full stop to separate units from sub-units (in Croatian a comma is used):

In English: HRK 1 000.00

In Croatian: 1.000,00 HRK

NB: One of the most common mistakes made by translators is not translating the numbers from Croatian into English, i.e. not replacing decimal commas with points.

Figures and words combined

Do not combine single-digit figures and words by means of hyphens but write them out:

a two-hour journey

a three-year period

a five-door car

not

a 2-hour journey

Compound attributes

Compound attributes that include numbers must be hyphenated:

a seven-year-old wine

two four-hectare plots

Compound numbers

Compound numbers that are to be written out (e.g. in treaty texts) take a hyphen, whether cardinal or ordinal:

the thirty-first day of December, nineteen hundred and eighty-one

Adjacent numbers

When two numbers are adjacent, it is often preferable to spell out one of them:

ninety 50-gram weights seventy 25-cent stamps

Large numbers

With hundreds and thousands, etc. there is a choice of using figures or words:

300 or three hundred, not 3 hundred

EUR 3 000 or three thousand euro, not EUR 3 thousand

Million and billion, however, may be combined with figures:

2.5 million EUR 3 million 31 billion

Grouping of thousands

Do not use either commas or full stops but insert protected spaces.

4 000 000

NB: Serial numbers (such as pages) are not grouped in thousands, except for money.

Obligatory use of figures

Use figures, not words, for temperatures, times, distances (*about 5 kilometres*), percentages, people's ages and votes (*2 delegations were in favour, 7 against, and 1 abstained*).

Legal references should also be in figures (Chapter 5, Section 9, Article 4).

Billion

Be careful to note the difference between the use of *billion* and *million*. Billion is used to designate thousand million and is now officially recognised by the European Commission. It is standard usage in official Community publications. This is also North American usage. However, use 1 000 million in preference to billion when a single billion is mentioned.

Abbreviations for million and billion

The letters *m* and *bn* can be used for sums of money to avoid frequent repetitions of *million*, *billion*; this applies particularly in tables, where space is limited. The letters should be closed up to the figure:

EUR 230m

4.2. FRACTIONS

Written out

Insert hyphens in fractions used as adverbs or adjectives but not if they are nouns:

a two-thirds increase two-thirds completed
an increase of two thirds

Figure-word combinations

Avoid combining figures and words:

two-thirds finished

not

2/3 finished

Decimal point

When translating, replace decimal commas with points.

Accuracy

In quoting statistics, 3.5 (as in 3.5%) is not the same as 3.50; each decimal place, even if zero, adds to accuracy.

4.3. INCLUSIVE NUMBERS

Written out

To indicate a range of numbers in a sentence, repeat the symbols and multiples (i.e. *thousand*, *million*, etc.):

from HRK 20 million to HRK 30 million
between 10°C and 70°C

Abbreviated form (with a hyphen)

If the symbol or multiple remains the same, a closed-up hyphen may be inserted between the figures:

10-70°C EUR 20-30 million

Leave a blank space on either side of the hyphen if the symbol or multiple changes:

100kW - 40MW

Patterns

Note the following patterns:

from 1990 to 1995	not from 1990-95
between 1990 and 1995	not between 1990-95
1990 to 1995 inclusive	not 1990-95 inclusive

Years

For a series of consecutive years, use a closed-up hyphen, after which the decade is repeated. If more than two figures change, use all four:

1870-1901 1980-86 1996-2006 2002-10

Approximation

Use a closed-up hyphen for such expressions as:

3-4 pigs to a pen

The Minister will be back in 40-45 minutes.

4.4. ROMAN NUMERALS

Roman numerals are used in Croatian legislation usually to number Parts, Titles or Chapters. As is the case with ordinal Arabic numerals in English, a full stop is not written after Roman ordinals. The seven Roman numerals are:

I = 1	V = 5	X = 10	L = 50
C = 100	D = 500	M = 1000	

4.5. DATES

Month written out

Within a sentence, write out the month, preceded by a simple figure for the day, e. g. *23 July 1997*, not *July 23, 1997*.

Note: In the international dating system *23 July 1997* is *1997-07-23*. (In American usage it is *7:25:97*.)

Decades

When referring to decades, write *the 1990s* (no apostrophe) and not *the nineties*.

Eras

The letters *AD* come before the year number (*AD 2000*), as do *AH* (*anno Hegirae*) in the Islamic calendar. Note that *BC* follows the numeral (*347 BC*).

4.6. TIME

The 24-hour system

Use the 24-hour system in preference to the 12-hour system.

Write times of day with a full stop between hours and minutes, without adding *hrs* or *o'clock*, e.g. *11.30*.

For midnight, either write the word *midnight* or use *24.00* (for periods ending then) or *00.00* (for periods starting then).

Summer time

Distinguish *summertime* (the season) from *summer time*:

Central European Summer Time (CEST)

Calendar vs. financial year

Note that *1990-91* is two years. Single marketing years, financial years, etc. that do not coincide with calendar years, are denoted by a forward slash, e.g. *1990/91*, which is 12 months or less.

5. ABBREVIATIONS, ACRONYMS AND SYMBOLS

5.1. ABBREVIATIONS AND ACRONYMS

Definition

An acronym is defined as a word formed from the initial letters of other words (e.g. NATO, UNESCO). Acronyms, in which each letter or part is pronounced separately, are called initialisms (e.g. BBC, DNA). In this Handbook initialisms are not treated separately.

Capitalisation

Most acronyms of five or fewer letters take the upper case throughout, without full stops.

ACP	ERDF	AIDS	NASA
CCC	FADN	COST	NET
EEA	ISDN	ECHO	NOW
EEC	MCA	EFTA	PACE
EIB	OECD	FAST	SALT
EMS	R&D	EMU	USSR

Longer acronyms

Lower-case those with six letters or more, with initial capital, provided that they can be pronounced. Some with five letters are also written lower case. Thus:

Benelux Esprit Helios Interreg Phare Resider Tacis Unesco

but

EAGGF UNHCR UNRWA

Computer and some other terms are exceptions:

ASCII BASIC CELEX CRONOS

Indefinite article

Apply the rule “*a* before a consonant, *an* before a vowel”. Note that some consonants, pronounced as if they had an initial vowel, also take *an*, and some vowels pronounced with an initial consonant take *a*:

a UN resolution	an EDF project
a NATO decision	an MP

Plurals of abbreviations

Plurals of abbreviations do not take an apostrophe:

MEPs	OCTs	SMEs	UFOs	VDUs
------	------	------	------	------

Viz. and cf.

Use *namely* as opposed to *viz.* (*videlicet*) which means “that is to say” and is used in much the same way as a colon. The abbreviation *cf.* (*confer* - compare) is acceptable (do not change it to see).

Foreign-language abbreviations

Do not translate foreign-language abbreviations concerning commercial entities. They should retain the capitalisation and punctuation conventions of the original, such as *GmbH* (German). In general, abbreviations denoting the nature of a commercial entity should not be translated. The same is, of course, with the name of the Croatian companies containing the abbreviations d.o.o. or d.d., e.g.

Zagrebačka banka d.d.

Contact

The following abbreviations are used:

- Tel. with full stop and without colon;
- Fax without colon;
- Telex without colon;
- E-mail without colon.

NB

Abbreviate *Nota Bene* as **NB** (not *N.B.* see p. 88, 2.1.).

No and Nos

‘No’ as in ‘No 1’ (a contraction of ‘numero’, not an abbreviation) is never followed by a full stop.

5.2. MATHEMATICAL SYMBOLS

General

The range of mathematical symbols available on most word processors is probably sufficient for most practical purposes. Where an original document is available in electronic form, mathematical formulae should be copied over, or your translation should be inserted into a copy of the original, leaving the mathematical parts to stand.

Per cent and %

The per cent sign (%) is closed up to the figure (33% **not** 33 %). Note that *percentage* is one word, but *per cent* is written as two words. In legal texts use *per cent* rather than the symbol, unless the original uses the symbol. Be very careful to cite the figure exactly as in the original!

Technical tolerances

Do not use “±” to mean *about* or *approximately*. Use it only for technical tolerances.

5.3. SCIENTIFIC SYMBOLS AND UNITS OF MEASUREMENT

General

Most scientific symbols in current use are interlingual forms and one should normally be able to reproduce them as they appear in the source document. In the specific case of weights and measures, the International System of Units (SI - Systeme international d’unités) has now been adopted in most realms of science and technology.

Names of units of measurement

Names of basic and derived units of measurement are always lower-cased, even if they are derived from a personal name:

ampere	kelvin	hertz	newton	pascal	watt	siemens
--------	--------	-------	--------	--------	------	---------

They have normal plurals in -s:

250 volts	50 watts
-----------	----------

Symbols for units of measurement

These are normally abridged forms of the unit names. They are written without full stops, are not closed up to figures and do not have plurals:

4 ha	9 m	60 Hz	20 m/s	55 dB	2 000 kc/s
------	-----	-------	--------	-------	------------

Capitalisation of units of measurement

The initial letter of symbols for SI units derived from personal names is always capitalised:

Hz (hertz)	Bq (becquerel)	N (newton)	K (kelvin)
------------	----------------	------------	------------

Symbols derived from generic nouns are always lower-cased:

1m (lumen)	lx (lux)	mol (mole)	cd (candela)
------------	----------	------------	--------------

Ohm

The ohm symbol is capital omega (Ω). All other SI symbols for units of measurement are formed from unaccented Latin characters.

Prefixes used with units of measurement

Prefixes and their symbols are used to designate decimal multiples and sub-multiples of units of measurement. All symbols for prefixes are unaccented Latin characters except for *H*, the symbol for *micro*.

Radiation protection

In 1985 the derived units *curie (Ci)*, *rad (rad)* and *rem (rem)* were officially superseded by the *becquerel (Bq)*, *gray (Gy)* and *sievert (Sv)* respectively, but many scientists continue to use the older terms. Follow the usage of the source document.

NB: The name and symbol are identical in the case of the *rad* and *rem*.

Quantities and values

The quantity *length* is measured with the unit *metre (m)*, and a value is an instance of such a measurement, e.g. *350*. Likewise the quantity *absorbed dose* is measured with the unit *gray (Gy)*; *207 Gy* is a value instantiating such a measurement.

Internal capitals

Symbols for units of measurement that start with a capital letter keep the capital internally when used with a prefix:

kHz MHz eV

Electric power

Kilowatt (kW) and *megawatt (MW)* are used for generating capacity; *kWh* (kilowatt hours) and *MWh* for output over a given period.

Nuclear reactors

Nuclear reactor types are identified by upper case abbreviations: *LWR*, *AGR*, etc. Note that there is no hyphen in *fast breeder reactor* (a fast reactor that also breeds fissile material).

Chemical elements

The names of the chemical elements start with a lower-case letter, including elements whose designations are derived from proper names:

californium einsteinium nobelium

Their symbols (which are interlingual) consist either of a single capital or a capital and small letter (*N*, *Sn*, *U*, *Pb*, *Mg*, *Z*) without a full stop. A list of English names of 106 elements and their symbols is provided as Annex 9 of the European Commission's *English Style Guide*.

Radioisotopes

When written out, radioisotopes are indicated by the name of the element followed by the mass number separated by a closed-up hyphen:

uranium-232 plutonium-236 plutonium-239 carbon-14

Science publications now use the new convention in which the mass number is raised and immediately precedes the element's name:

¹⁴C 239 plutonium

Follow the convention in the source document.

6. PERSONAL NAMES AND TITLES

Translating personal academic titles presents a great difficulty mostly due to the fact that educational systems vary from country to country. Most of these translations cannot transpose the academic level of the subject.

The mission of the department translating the Croatian legislation is to present the normative texts of the Republic of Croatia to the institutions of the European Union in English language. Our legal experts agree on the fact that this difficulty can be avoided and omitted as this will present no harm to the document as regards the abovementioned mission.

However, there are cases when titles need to be translated. Here are some of the most frequently used titles:

dipl.ing.	BSc
dipl.iur.	LLB
dr.	Dr (of medicine)
mr.sc.	MSc (for a degree in the technical sciences; there is no proper equivalent in English, because the title depends on the subject matter of the Masters, e.g. LLM, MA, MBA, etc.)
dr.sc.	DSc (for a degree in the technical sciences; the same as above, e.g. JD, PhD, etc.)
prof.	Prof.

NB: When translating normative texts into English, such as Croatian legislation, omit all degree titles listed with a personal name (e.g. the Croatian titles: prof., dr., mr.sc., dipl. ing., etc.). Of course, everything else in the text must be translated as in the original.

7. GENDER NEUTRAL LANGUAGE

General

The most usual problem is the legal or natural person, which is feminine in Croatian language. When pronouns are used the best solution is often both pronouns, i.e. he/she. Other solutions include the following:

- 1) eliminate the pronoun completely;
- 2) repeat the noun;
- 3) use a neutral word such as one, individual; and
- 4) use both pronouns, i.e. he/she.
- 5) however, do not use s/he!

Gender-specific

In gender-specific contexts, such as "mother of the child", use of appropriate masculine or feminine pronouns is a matter of common sense.

8. GEOGRAPHICAL NAMES

Counties of the Republic of Croatia

The full list of counties is given in III.1.2.

NB: The order in which the counties are represented is important because the number preceding the name of a county is in a customary use of the county name.

Country names

Recommended English spellings of country names (full and shortened forms), currencies, and ISO codes for countries and currencies are given the Interinstitutional Style Guide.

Member states

Short name in original language (geographical name)	Official title in original language (protocol name)	Short name in English (geographical name)	Official title in English (protocol name)	Country code ¹	Former abbreviation ¹
Belgique/ België	Royaume de Belgique/Koninkrijk België	Belgium	Kingdom of Belgium	BE	B
Česká republika	Česká republika	Czech Republic	Czech Republic	CZ	—
Danmark	Kongeriget Danmark	Denmark	Kingdom of Denmark	DK	DK
Deutschland	Bundesrepublik Deutschland	Germany	Federal Republic of Germany	DE	D
Eesti	Eesti Vabariik	Estonia	Republic of Estonia	EE	—
Ελλάδα (Elláda)	Ελληνική Δημοκρατία	Greece	Hellenic Republic	EL	EL
España	Reino de España	Spain	Kingdom of Spain	ES	E
France	République française	France	French Republic	FR	F
Ireland	Ireland	Ireland	Ireland	IE	IRL
Italia	Repubblica italiana	Italy	Italian Republic	IT	I
Κύπρος / Kıbrıs	Κυπριακή Δημοκρατία	Cyprus	Republic of Cyprus	CY	—
Latvija	Latvijas Republika	Latvia	Republic of Latvia	LV	—
Lietuva	Lietuvos Respublika	Lithuania	Republic of Lithuania	LT	—
Luxembourg	Grand-Duché de Luxembourg	Luxembourg	Grand Duchy of Luxembourg	LU	L
Magyarország	Magyar Köztársaság	Hungary	Republic of Hungary	HU	—
Malta	Repubblika Ta' Malta	Malta	Republic of Malta	MT	—
Nederland	Koninkrijk der Nederlanden	Netherlands	Kingdom of the Netherlands	NL	NL
Österreich	Republik Österreich	Austria	Republic of Austria	AT	A
Polska	Rzeczpospolita Polska	Poland	Republic of Poland	PL	—
Portugal	República Portuguesa	Portugal	Portuguese Republic	PT	P

¹ The abbreviation to use = ISO code, except for Greece and the United Kingdom, for which EL and UK are recommended (instead of the ISO codes GR and GB). The former abbreviations (generally taken from the international code for automobiles) were used until the end of 2002.

Slovenija	Republika Slovenija	Slovenia	Republic of Slovenia	SI	—
Slovensko	Slovenská republika	Slovakia	Slovak Republic	SK	—
Suomi/ Finland	Suomen tasavalta/ Republiken Finland	Finland	Republic of Finland	FI	FIN
Sverige	Konungariket Sverige	Sweden	Kingdom of Sweden	SE	S
United Kingdom	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	United Kingdom	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	UK	UK

NB: Ireland is the full name laid down in the Irish Constitution; 'Eire' (the name in Irish) and 'Republic of Ireland/Irish Republic' are incorrect in English.

Use 'the Netherlands' not Holland, which is only part of the Netherlands (the provinces of North and South Holland); a capital T is not necessary on 'the'. In tables 'Netherlands' will suffice.

Use 'United Kingdom' for the Member State, not 'Great Britain', which comprises England, Scotland and Wales; these three together with Northern Ireland are the constituent parts of the United Kingdom. The purely geographical term 'British Isles' includes Ireland and the Crown Dependencies (the Isle of Man and the Channel Islands, which are not part of the United Kingdom).

Candidate or acceding countries

Short name (original language)	Short name (English)	Official title	ISO code
България (Bălgarija)	Bulgaria	Republic of Bulgaria	BG
Hrvatska	Croatia	Republic of Croatia	HR
România	Romania	Romania	RO
Türkiye	Turkey	Republic of Turkey	TR

Biological sciences

Given that the binomial system for classifying living organisms is used in all languages, it is normally sufficient to reproduce the original Latin terms. Note that the initial letter of the scientific name is capitalised, while species epithets are always lower-cased, even if derived from proper names (e.g. *Manes americana*, *Degenia velebitica*).

Abbreviating genus name

Most text references are to genus or species (i.e. the name of the genus followed by an epithet). The genus name should be spelled out in full on first occurrence and subsequently abbreviated:

Escherichia coli, abbreviated *E. coli*

Italics

The names of genera, species and subspecies (varieties, cultivars) are always italicised.

Non-technical usage

Some scientific plant names are identical with the vernacular name and should not be capitalised or italicised when used non-technically:

rhododendron growers

but

Rhododendron canadens

Geology

Use initial capitals for formations:

Old Red Sandstone

Eldon formation

and for geological time units:

Tertiary period

Holocene epoch

but not for the words *era*, *period*, etc.

Chemical compounds

For guidelines on writing chemical compounds see 10.6-10.14 in the ECTS-ESG. For additional details see *Einecs (European inventory of existing commercial chemical substances)*. *Einecs* is a multi-volume work (1808 pages in each language version) published by the EC Office for Official Publications.

When translating lists, you should always use the same type of numbering as in the original, e.g. Arabic numerals, small letters, Roman numerals. If the original has bullets or dashes, use these. Also, take care not to change syntactical horses in midstream, e.g. from noun to verb, even if the original does so.

Tables

In general, follow the format of the original. Tables inset in text matter should never be introduced with a colon.

Figures and symbols in tables

Figures and internationally recognised symbols in tables are language-independent elements and should not normally have to be retyped if the original is available in electronic format.

kvadratani metar	m ²	square metre
sat	h	hour
megavat	MW	megawatt

11. FOOTNOTES AND ENDNOTES

Follow the original, noting a difference between footnotes and endnotes (notes placed at the end of a document).

Punctuation in footnotes

Begin the text with a capital letter (the footnote indicator being automatically supplied by the word processor), and end with a full stop (whether the footnote is a single word, a phrase or one or more complete sentences).

12. DIAGRAMS

Translations must respect the physical layout of the original text. Legal texts, especially subordinate legislation often contain diagrams. Inside these diagrams there is normally some text to be translated which may present complications for some translators. As regards these issues, feel free to consult your coordinator in the Translation Centre.

13. VERBS

13.1. SPELLING

Doubling of consonants

In British usage (unlike US), a final *-l* is doubled after a single vowel when *-ing* or *-ed* is added (sole exception: *parallel*, *paralleled*):

total, totalling, totalled

level, levelling, levelled

Other consonants are doubled only if the last syllable of the root verb is stressed or carries a strong secondary stress:

admit, admitting, admitted

refer, referring, referred

format, formatting, formatted

handicap, handicapping, handicapped

but

benefit, benefiting, benefited

combating, combating, combated

target, targeting, targeted

focus, focusing, focused

develop, developing, developed

Input and output

In a data processing context, avoid the forms *input(t)ed* and *output(t)ed*; write *input* and *output*:

70 000 records were input last month

Ageing

Note the spelling of *age*, *ageing*.

13.2. AGREEMENT

Collective nouns

Use a singular verb when the emphasis is on the whole entity:

The Government is considering the matter.

The Advisory Committee has met twice this year.

Use the plural when the emphasis is on the individual members:

but

The majority is ...

The number of people is ...

The singular is used more with the definite article, while the plural is used more with the indefinite article.

Institutions, organisations and countries

Institutions, organisations and most countries take the singular:

The United States is ...

The Netherlands has agreed ...

The Commission was not informed.

Dual subject

A singular verb is common in English with a dual subject if it is felt to form a whole:

Checking and stamping the forms is the job of the customs authorities.

Percentages and money

Percentages can be treated as either singular or plural. Sums of money can take a singular or plural verb:

Only 10 per cent of those eligible *were* likely to ...

EUR 2 million *was* made available, of which 56 per cent *has* been...

Words in -ics

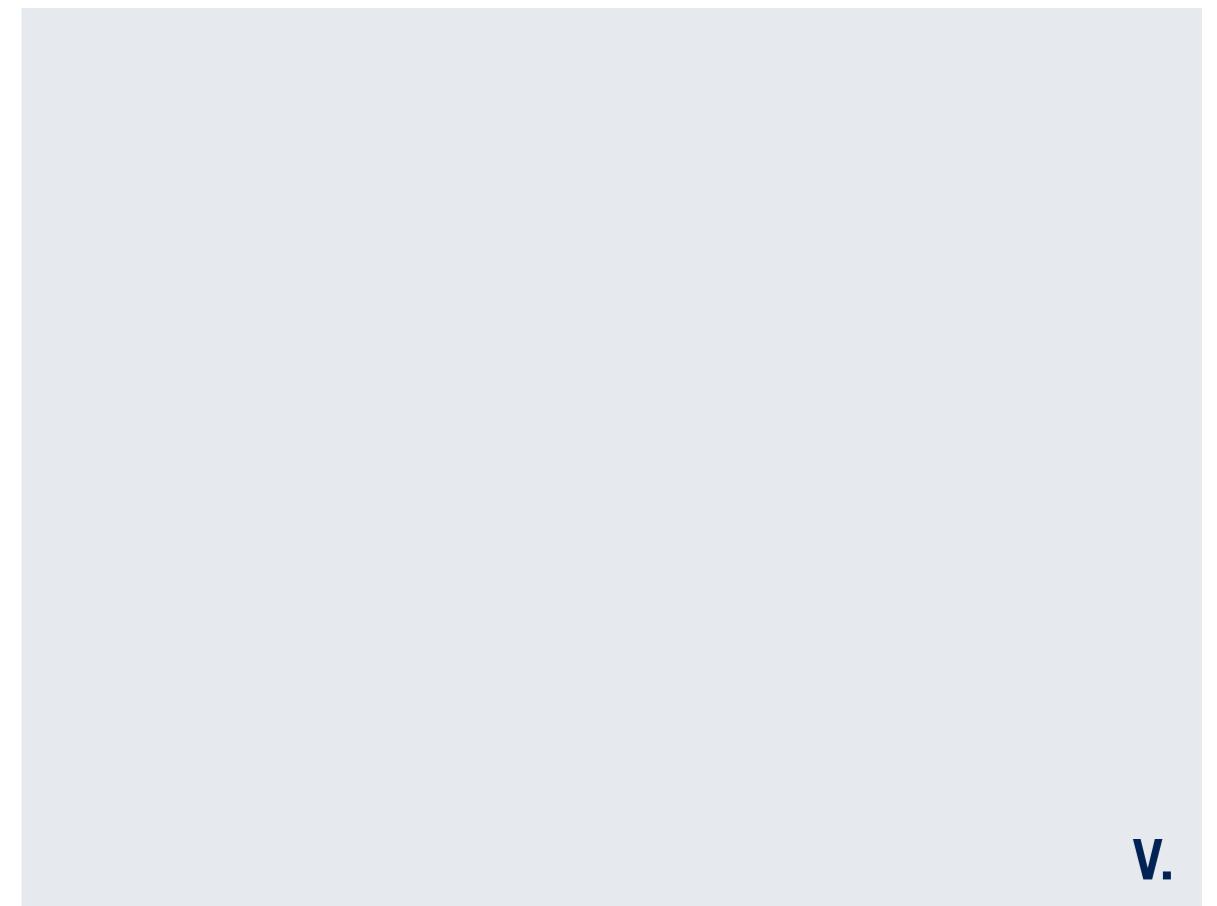
Mathematics, *dynamics*, *kinetics*, *statistics* and *economics*, when referring to the respective sciences, take the singular. *Statistics* meaning simply "figures" takes the plural; so too does *economics* in the sense of "commercial viability", as in *the economics of the new process were studied in depth*.

Data

The word *data* is the plural of *datum* and should be used with a plural verb.

None

The word *none* may take either a singular or a plural verb.

V.

POPIS NEKIH KORISNIH INTERNETSKIH STRANICA

Od prevoditelja se očekuje da se služe informacijama koje su dostupne na Internetu te da nazive institucija, asocijacija, događanja, raznih dokumenata, međunarodnih ugovora i sl. svakako provjeravaju kako glase u originalu. Samo se po sebi razumije da treba biti oprezan i oslanjati se na „pouzdanu“ stranice.

<http://www.mvpei.hr/>

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

<http://www.mei.hr/euroterm/>

Glosar termina za prevođenje pravne stečevine
Europske unije na hrvatski jezik i hrvatskoga
zakonodavstva na engleski jezik

<http://www.eu-pregovori.hr/>

Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske
Europskoj uniji

<http://www.vlada.hr/>

Vlada Republike Hrvatske

<http://www.sabor.hr/>

Hrvatski sabor

<http://www.nn.hr/>

Narodne novine

<http://www.croacta.com/>

Zakonodavstvo Republike Hrvatske

<http://www.hidra.hr/eurovoc/eurovoc1.htm>

Pojmovnik EUROVOC

<http://europa.eu/>

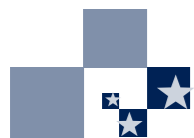
Gateway to the European Union

<http://eur-lex.europa.eu/>

Baza Eur-Lex Σ zbirka pravnih tekstova EU-a

<http://www.delhrv.cec.eu.int/en/index.htm>

Delegacija Europske komisije u Hrvatskoj

Nakladnik: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Urednica: mr. sc. Jasminka Novak

Izvršna urednica: Goranka Cvijanović-Vuković

Suradnici: Višnja Barbir, Saša Cimeša, Janka Doranić, Sandra Gašpar, đ
Damir Kaufman, Štefanija Kasabašić, Mirta Kaurić, Mirjana Madey Barhanović, đ
Ana-Marija Marijanović, Dubravka Olama, Dobriša Skok, Radojica Sremac, đ
Martina Težak, Mihaela Vasilj, Ivana Vukorepa, Marija Zuanović

Savjetnik i stručni redaktor: prof. dr. sc. Susan Šarčević

Lektura hrvatskoga teksta: prof. dr. sc. Branka Tafra

Grafičko oblikovanje: Bee biro

Prijelom: Mušmula

Tisak: AKD

Naklada: 1000

Zagreb, 2006.

